

Török Sándor

MI VOLT A NEVE A HÁROM KABAR TÖRZSNEK?

I.

A korai magyar történet régi megoldatlan kérdése, hogy mi volt a neve annak a három kabar törzsnek, amely a honfoglalás előtt a kazárok ellen fellázadva a hét magyar törzshöz csatlakozott; az utóbbiakat megnevezte Bóborbanszületett Konstantin császár 950 körül írt művében,¹ de az általa említett három kabar törzset nem. 1958-ban megjelent tanulmányomban mérlegeltem a számba vehető kelet-európai sztyepei népeket, de biztos eredményre nem jutottam.²

Azóta is foglalkoztat a kérdés, s inkább az Árpád-kori Magyarország települési képeinek ismeretéből nyert benyomás, semmint objektív kutatás alapján feltételeztem egyik-másik törzsnévszerűen viselkedő helynévről, hogy a kabar törzsek közé sorolható.³ De lehet-e ezt objektív módszerrel megközelíteni?

Erre nézve egyetlen matematikailag is megfogható ismérv kínálkozott: a földrajzi közelség. A magyar törzsnévi helynevek nagy többségükben egymás mellett, csoportosan fordulnak elő, s valószínű, hogy a magyar törzsevekkel nagyjából azonos számú, s azokéval földrajzi közelségben lévő helynevek között kell a kabar törzsek nevét keresni. Ezt azonban csak számítások alapján lehet objektív alapokra helyezni.

Ennek érdekében távolsági skála felállítását javasoltam 5–10–15 km-es határokkal, fordított arányban 5–3–1 ponttal értékelve a legközelebbi, a közeli s a távolabbi, de még számításba vehető közelséget. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy a kora-középkori települések a határukon belül változtatták helyüket, de még fő helyek, mint pl. Buda, ill. „Budavár” neve is Óbudáról helyeződött át a budai Várra.

E módszer ellenpróbája: hogy „viselkednek” a magyar törzsnevekhez viszonyítva más típusú helynevek; milyen távolsági- és értékpont-arány mutatkozik a magyar törzsnevek és a növénynévből (pl. *Almás* ~ *Almád* és *Nádas*), valamint amazok és a szentnevekből (pl. *Szentmihály* és *Szentmárton*) képzett helységnevek között.

Erre a nagy fáradságot és precíz munkát igénylő feladatra Török Sándor mérnök vállalkozott. Ha az általa objektíven feldolgozott helynévanyag a további kutatások során felbukkanó néhány névvel gyarapodik, vagy egy-kettő törlendőnek mutatkozik is, ez az összképen, a nagy számok törvényén nem változtat.

¹ A birodalom kormányzása. Kiadta: *Moravcsik Gyula*. Bp., 1950. 39–40. §

² Századok 92 (1958) 55–87; vö. Tanulmányok a magyar állam eredetéről. Bp. 1959. 44–76.

³ Koppány lázadása. Somogy megye múltjából. Levéltári évkönyv I. Kaposvár, 1970. 17–21; Budapest története. Szerk.: *Gerevich L.* Bp., 1973. I. 256, 265.

Török Sándor munkája meghozta a remélt eredményt, mely kihatásaiban a magyarság etnogenezise kérdésének vizsgálatához is hozzájárulhat. Ehelyütt csak annyit jegyzek meg, hogy a székelyek aligha tekinthetők a három kabar törzs egyikének.

Györffy György

II.

A kérdés eldöntésére több, komolyan figyelembe veendő ötlet merült már föl. Kabar törzsnek tekintette Nagy Géza a Kálizt és a Varsányt,¹ Kniezsa István – anélkül, hogy kabar voltukat megalapozottnak látta volna – honfoglaló törzsként elfogadta a Varsányt és a Tárkányt² és 11. századi, magyarországi török néprésznek a Kálizt.³ Utóbbi helyneveit azonban nem térképezte, bár egy részüket lábjegyzetben felsorolta.⁴ Moór Elemér a Varsányt, Tárkányt és Székelyt vélte kabaroknak.⁵ Sebestyén Gyula a székelyeket,⁶ Hóman Bálint pedig a palócokat tartotta a kabarok utódjának.⁷

Sebestyéntől és Hómantól eltekintve, a kutatókat általában a helynevek irányított véleményük kialakításában. Fölfigyeltek azokra a helynév-típusokra, melyek leginkább a honfoglaló törzseinkről nevezett helyek szomszédságában találhatóak, és nevük még ugyanolyan formában szerepel, mint azoké a török vagy iráni eredetű népcsoportoké, melyeket forrásaink a kora Árpád-korban hazánk területén említenek: „voscian”-ok,⁸ kálizok – vagy a kazár kagán testőreiként – tárkányok. A székely törzs idevonásához viszont nem kellett különösebb fantázia vagy körültekintés. Népnév, illetve törzsnév volta nyilvánvaló, csak eredete problematikus még ma is. A helynevekből kikövetkeztetett törzsnévek esetében tehát részint topográfiai, részint történelmi, etimológiai szempontok voltak a mérvadók. Vegyük őket sorjában szemügyre.

A) Topográfia. A törzsi helynevekre nézve Kniezsa ezt írja: „az ország különböző részein szétszórva találhatóak, . . . elterjedésük sehol sem lépi túl a többi adatok alapján igazolt magyar nyelvterület határát, környezetük jellegzetesen magyar.” Ezenkívül még a „magyar szállásterület szélein, királyi várbirtokokon való tömeges előfordulásukat” említi.⁹

B) A történelmi szempontok egyrészt korai okleveles említést igényelnek e helynevek többségétől (a néhány, csak az újkorból adatolt helynév 'per analogiam' tekintendő réginék), másrészt azt, hogy etimológiájuk egyértelműen a magyarság honfoglalás előtti környezetére, lehetőleg a kazárookra utaljon.

¹ Turul XXVIII. 59, 61.

² *Kniezsa István: Magyarország népei a XI. században.* Szent István Emlékkönyv II. 371. Bp., 1938.

³ *Kniezsa István:* i. m. 439.

⁴ *Kniezsa István:* i. m. 440.

⁵ *Moór Elemér: A honfoglaló magyarság megtelepedése és a székelyek eredete.* Szeged, 1944.

⁶ *Ethnográfia* 1897.

⁷ *Hóman – Szekfű: Magyar történet* I. 144. oldal utáni térkép.

⁸ 1075/1217: „qui vosciani dicuntur” *Mon. Eccl. Strig.* I. 58. l.

⁹ *Kniezsa István:* i. m. 371.

Az itt vázolt szempontok figyelembe vételével vizsgálta meg Györffy György a magyar őstörténet kútfojt, és az azokban – a magyarokkal kapcsolatban, vagy velük csak kapcsolatba hozhatóan – említett nép- és törzsneveket egybevetette helynév-anyagunkkal.¹⁰ A nagy körültekintéssel megszerkesztett munka folyamán a szerző arra a következtetésre jutott, hogy sokszor ugyanazt a népet különböző nevekkal illették őseink, mert a Varsány és Oslár egyformán alánokra, a Káliz, Khorezmi és sokszor Böszörmény is Aral-tó vidéki mohamedán chwarezminekre vonatkozott, de még így is a háromnál sokkal több népnév jöhet számításba. A magyarokhoz tehát a honfoglalás előtt, vagy közvetlenül azután nemcsak kabarok, hanem más néprészek, törzsrészelek is csatlakoztak, közöttük bolgárok és orosz etnikumúak, kiknek kazár eredete kizárt. A kabar és nem kabar csatlakozott népeket együttesen segédnépeknek nevezte Györffy, aki nem adta föl annak a reményét, hogy közülük a három kabar törzset kiválaszthatja. Miután sem újabb kútfojt, sem újabb etimológiai következtetések föl nem merültek, a megoldást az összes segédnépgyanús helynévnek a törzsi helynevek térképén való ábrázolásától várta. Elsősorban a Varsány, Örs, Berény és Ság nevekre gyanakodott.¹¹

A törzsi helyneveknek a „királyi várbirokokon”, de leginkább a dukátusok területén észlelt „tömeges előfordulása”¹² mérhető, akárcsak a szórványos fölbukkanása. Ugyanúgy a segédnépekről nevezett helyeké. Ha utóbbiak között találunk olyanokat, melyek ugyanúgy „viselkednek”, ugyanolyan mérési eredményeket szolgáltatnak, mint a magyar törzsnevek, s ha ezek száma háromnál nem több, úgy kabar törzsnevekre bukkanunk. Örömmel fogadtam el Györffy György ajánlatát e munka elvégzésére.

Miből is áll e munka?

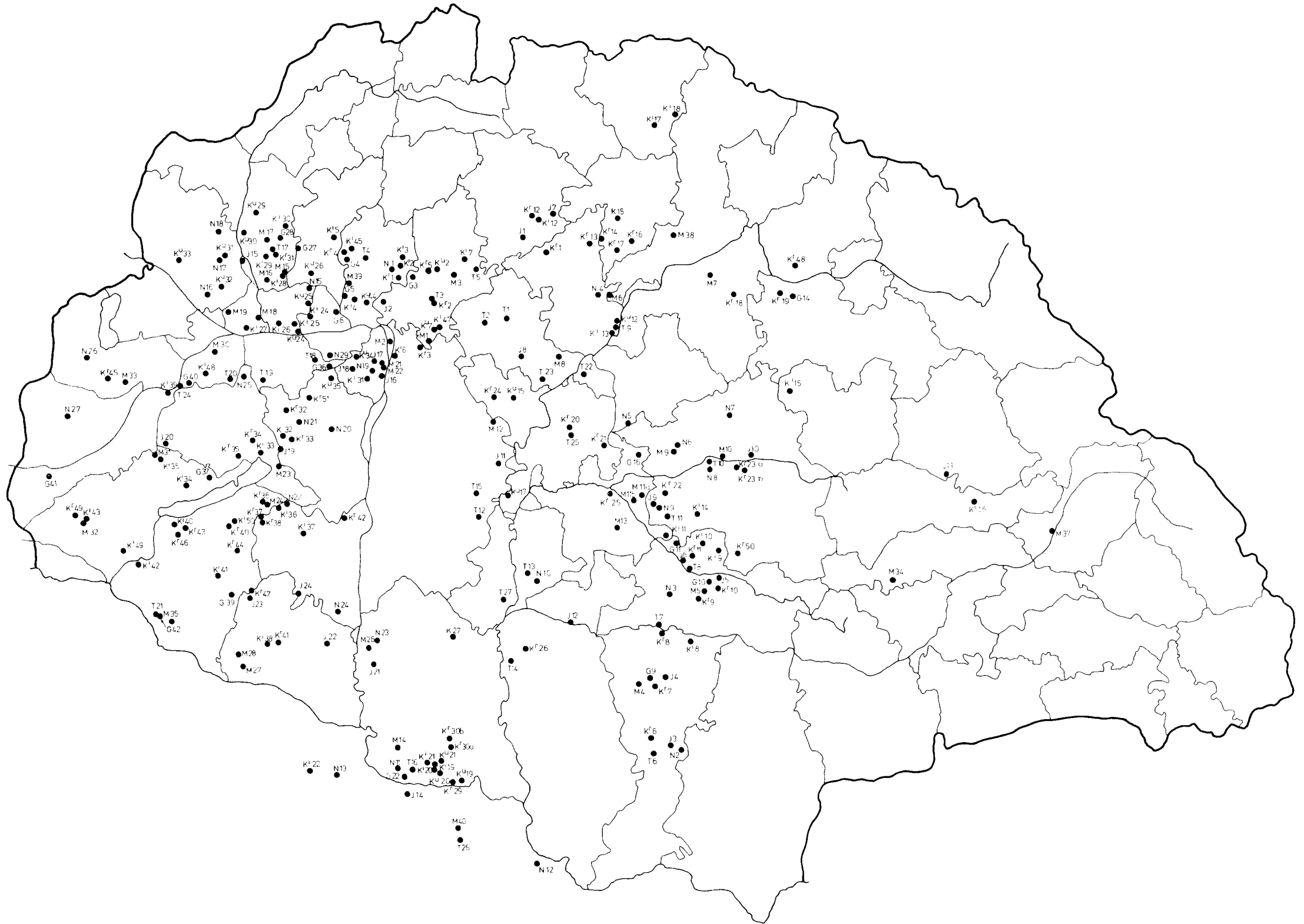
Először is térképezni kell a honfoglaló magyar törzsekről nevezett – meglévő és elpusztult – helyeket olyan arányban, hogy a helyek középpontja közötti távolság km-ben megbízhatóan megállapítható legyen. Tekintettel arra, hogy sokszor puszták, határrészek azonosítása válik szükségessé, az 1 : 200 000 arányú *Generalkarte von Mitteleuropa* 43 szelvényén kell dolgozni. A helyneveket táblázatba kell foglalni és a szomszédos törzsi helynevektől mért távolságokat – föltéve, ha azok 15 km-en belül vannak – melléjük kell írni. Hogy a táblázati adat a térképen ábrázolt hellyel azonosítható legyen, ugyanolyan betű- és számkombinációból álló jellel kell ellátni itt is, ott is. A 43 szelvényről aztán egyetlen 1 : 1 000 000 léptékű térképet kell készíteni a fototechnikai kibővíthetőség és sokszorosíthatóság céljából. Ha eljárásunk túlzottan bonyolultnak hat, meg kell mondanunk azt, hogy a kétszázezerről egymillióra történt 5 × 5 arányú kicsinyítés ábrázolástechnikai szempontból már néha tudatos távolsági torzításokra kényszerített, tehát mérésekre nem lett volna alkalmas.

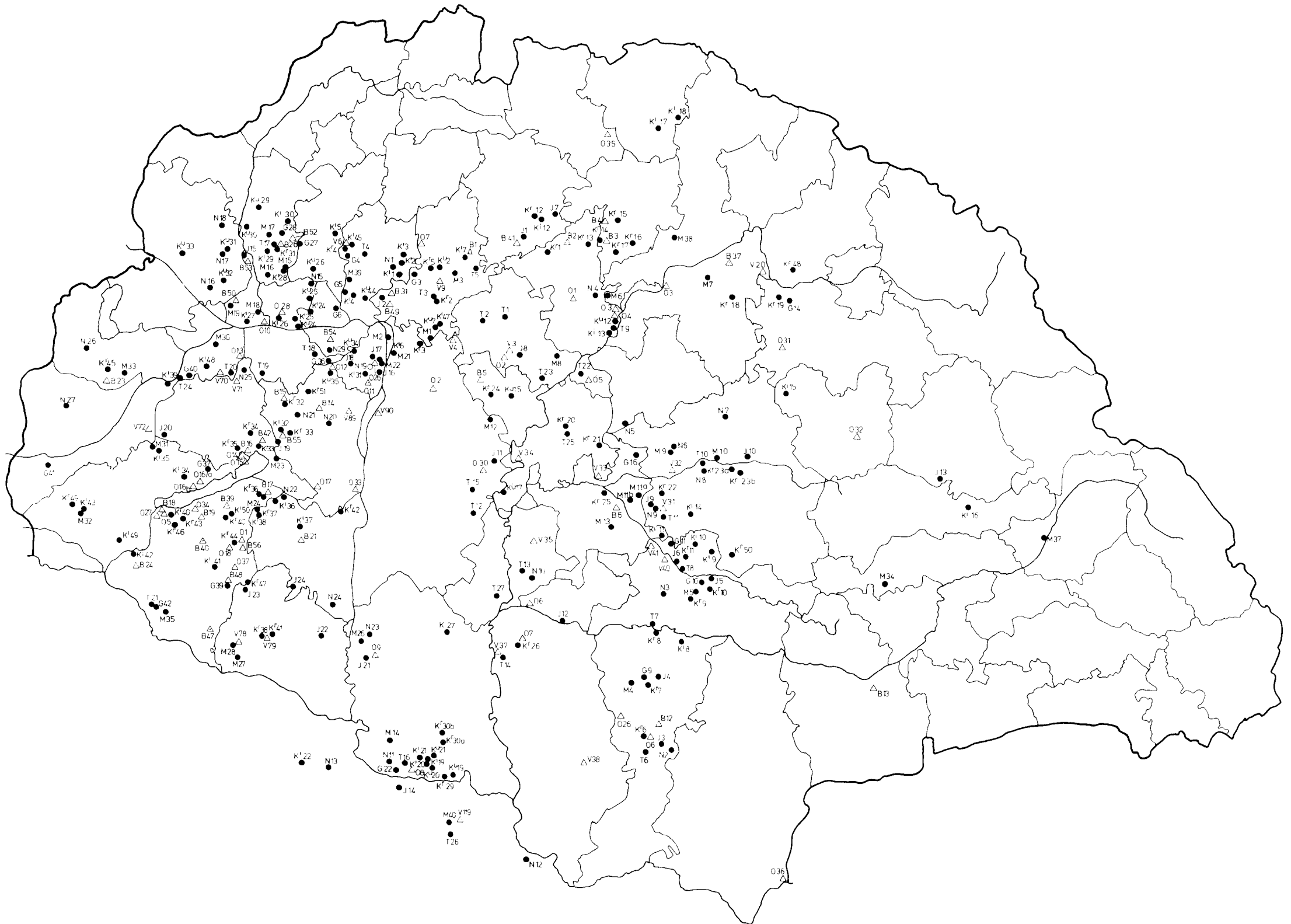
Ugyanerre, az említett 43 szelvényre rá kell majd rajzolni a segédnépekről nevezett helyeket, sőt: összehasonlítás céljából olyan – biztosan nem nép- és törzsnévi – helyeket,

¹⁰ Györffy György: Tanulmányok a magyar állam eredetéről. A csatlakozott népek 44–76, Bp., 1959.

¹¹ Györffy György: i. m. 27.

¹² Kniezsa István: i. m. 371.

3. térkép

melyek Árpád-kori eredete általában föltehető. Két védőszent és két növény nevet választottunk ki.

Ez a probléma műszaki oldala volt. A lényegbevágó kérdések ott kezdődnek, hogy például a Nyékek közül melyiket vegyük föl gyűjteményünkbe, és mit hagyjunk el? Elvileg Kniezsa álláspontjára helyezkedtünk, és a törzsi helyneveket akkor is a törzsek településeinek tekintettük, ha csupán újkori adatot ismerünk róluk, de egy megszorítással: ilyeneknek ma is törzsből nevezett helyeknek kell lenniük. Mert olyat, melyet csupán egy török defterből lehet törzsnévként olvasni, de se előtte, se utána nincs rá ilyen értelmű adat, nem fogadtunk el, miután a régi arab írás olvasása annyi variációt tesz lehetővé, hogy teljesen megbízhatatlan a magyar kiértékelés, ha az a mai élő névre nem támaszkodhat. Ilyen csak-defter adat Kniezsánál sem található. Mellőztük a némelyik kutató által tévesen törzsnévként minősített helyeket és a földrajzi fekvés pontos ismeretének hiányában nem ábrázolhatókat. Ezekre mindegyik típus végén egyenként rámutatunk.

Törzsi helyneveink túlnyomó többségét középkori okleveleink említik. Az első említés általában 1–2 századdal az alapítás után történt. Ezek a helyek ugyanis csak akkor keletkezhettek, amikor a törzsek (pl. azok katonarétege) még valamilyen funkciót végeztek, és nem akkor, amikor nevük már a nép emlékezetéből kiveszett, s így a Szent László-kori ősgesztából is kimaradt.^{1 3} Amikor az oklevelek sokasodtak, már szép korra tekinthettek vissza Megyereink és társaik. Jelen dolgozat feladata nem a törzsekről nevezett faluk és dűlők első említéseinek – immáron sokadik – seregszemléje, hanem azok elhelyezkedésének, páros, csoportos vagy éppen szórványos voltuknak vizsgálata és az eredmények dokumentálása. Ez a dokumentálás egész adattárt igényel. Nem akartam az oldalak számát még az említések évszámaival és az ezekhez szükséges szakirodalmi hivatkozásokkal is növelni, így még a lényegről is elterelve a figyelmet. Mégis: ha valamelyik törzsi helynevünk a közismert történeti-földrajzi munkában (Csánki, Kniezsa, Györffy, Bakács, Ila köteteiben) nem fordul elő, közlöm a forrást.

Szomszédság, közelség, csoportos település

Az egymáshoz 5 km-nél nem távolabb települt helyeket szomszédosnak tekintettük. (Sikságon gyalog egy órás, vágató lovon negyedóras út.) Ezt a távolsági kategóriát 5 ponttal értékeltük. Az 5 és 10 km közötti távolság még mindig közeli település, különösen az Alföldön. 3 ponttal „jutalmaztuk”. Az egymástól 10–15 km-re eső települések még egy csoportba tartoznak az ország sok részén ma is. Még inkább az ezer évvel ezelőtti települési hálózatot elképzelve. Még ezt a kategóriát is mértük, és 1 ponttal honoráltuk. (A pontozás megindoklását lásd az Adattár bevezetésénél.)

A pontozással mindegyik hely, sőt minden helynév-típus osztályozását tesszük lehetővé. Példa:

• az N 11 távolsága M 14-től	13 km	érték :	1 pont
az N 11 távolsága G 22-től	5 km	érték :	5 pont
az N 11 távolsága T 16-tól	9 km	érték :	3 pont
az N 11 összes pontértéke:			9 pont
az ábrázolt 27 Nyék össz. pontértéke:			122 pont
az egy Nyékre eső átlag $122 : 27 =$			4.5 pont

^{1 3} Kniezsa István: uo.

Erre az osztályzásra az összehasonlíthatóság miatt van szükség. Hogy viszonylanak egymáshoz a különböző törzsnevek? (Pontosabban: a Nyékekről nevezett helyek a Megye-kről nevezett helyek középtérékéhez stb.) Hogy viszonylanak a föltételezett törzsnevek (a segédnépekről nevezettek) egymáshoz és a magyar törzsnevekhez? Ha van köztük különbség, melyek a legjobbak, s azok átlagos pontértéke hasonló-e a magyar törzsekéhez? Lehet-e méréseinkről egyáltalán következtetést levonni?

Milyen helyneveket tekintettünk e dolgozatban segédnépneveknek?

Csak azokat, melyek kabar–kazár eredete nem kizárt. Nem vehettük föl tehát a volgai bolgároktól származtatható Bolyár és Böszörmény neveket.¹⁴ Ábrázoltuk viszont a barszil bolgár törzsre visszavezethető Bercel falunkat, összehasonlítás céljából. Mellőztük a Besenyő, Talmács (besenyő törzs), Nándor és Lándor (dunai bolgár), Orosz és Horvát nép-, ill. törzsneveket, valamint a kend néprész nevét, mert nem hozhatók a kabarokkal kapcsolatba.¹⁵ A kabarok kavár ~ kovár nevét csak két helységünkben gyaníthatjuk, ezek viszont a szláv kovács (kovár, kovář) szót is tükrözhetik,¹⁶ másrészt számuk is elégtelen vizsgálódásunk szempontjából. Ugyanezt mondhatjuk 3 Koroncó helyünkre is, holott a káliz mongol megfelelője qorumsi > Curomza volt.¹⁷

Térképeztük *Berény*, *Berend* és *Berencs* helyeinket. A Berényt törzsnévnek tartotta Rásonyi Nagy László, Németh Gyula, Pais Dezső, Abt Gábel, Györffy György és szerző.¹⁸ Elsősorban a törzsnevekhez hasonló elhelyezkedés hívta föl a figyelmet. Az enyémet még az -ény végződés is, mit képzőnek éreztem, mely mélyhangú párjával együtt megtalálható a Hetény, Ladány, Varsány, Tárkány segédnép-gyanús nevekben is.¹⁹ Kiss Lajos a Földrajzi nevek etimológiai szótárában a 'Vörösberény' cikkben így ír: „A törzsnévszerű elszórtágban másfelé is előforduló *Berény* hn. török eredetű lehet, s összetartozhat az óor. Berendei (többesz.) alapján rekonstruálható ótörök berendi népnévvél.” A 'Rásonysápberencs' cikkben pedig: „A *Berencs* hn. talán a *Berény* helynevekkel kapcsolható össze.” Régebben én is „talán” egy közös Bir ~ Bér személynévből vezettem le a Berényt, Berendet és Berencset egyaránt.²⁰ A törzsnevektől mért távolságok azonban csak a *Berencs* azonosságát igazolják a *Berény*-nyel. A *Berendek* máshol, nyilván más időben telepedtek. A berendei ~ berendi népet az orosz évkönyv is a kunokkal együtt említi.²¹ A Nyitra megyei Miava mellett épült Berencsvár nevét nem tekintem

¹⁴ Györffy György: i. m. 61.

¹⁵ Vö.: Györffy György: i. m. 60–61, 47, 151–153.

¹⁶ Györffy György: Az Árpád-kori szolgálonépek kérdéséhez. 281, 299. Történelmi Szemle 1972. 3–4.

¹⁷ Györffy György: Tanulmányok a magyar állam eredetéről 53. és Kiss Lajos: Földrajzi nevek etimológiai szótára, Bp. 1978. 354.

¹⁸ Györffy György: i. m. 27 és Török Sándor: Településtörténeti tanulmányok és határproblémák a Kárpátmedencében. 63–64. Garfield, 1973.

¹⁹ Török Sándor: i. m. 62–64.

²⁰ Török Sándor: i. m. 63.

²¹ Györffy György szíves közlése.

eredetinek, hanem a szláv Branč 'védő' származékának (vö. horvát *domobranac* 'honvéd'), s ezért mellőzöm.

Természetesen fölvevük a már említett *Varsány* helyeinket, mint annak a kaukázusi népnek magyarországi telepeit, melyet a magyar szakirodalom következetesen *alán*-nak nevez, miután így hívták latinul és görögül a mai *oszétek* őseit. Törökül *asz*, oroszul *jász*, régi oszétul *aszján*, *oszián*, csuvasul* *voszján* > vossán volt e népnév, végül Varsány lett a sok, róluk nevezett szálláshely.²² Ezek iráni nyelvűek lehettek. Még a honfoglalás előtt eltörökösödött részlegük a török *asz* név török többesszámú alakjával *aszlar*-nak hívta magát és telepeit, melyekből néhány nálunk *Eszlár* és *Oszlár* néven maradt fenn.²³ Györffy mutatott rá arra, hogy egyik *Azalar* már a tatárjárás előtt 12 évvel Somogyban adatolt lévén, nem a kunokkal együtt a 13. sz. derekán bemenekült *jászokról* van szó, kik ugyanabból a népből valók.²⁴

Őrs helyneveinkkel is foglalkoztunk, választ remélve a velük kapcsolatban fölmerült problémákra. Amikor a 10. századi vezéreinkről nevezett helyeket térképeztem,²⁵ föltűnt nekem az a tény, hogy „Őrs az összes többi vezért és a fejedelmeket is meghaladja helyneveinek mennyiségében és a hatáskörébe tartozott terület kiterjedésében”.²⁶ Ezért nem személyt, hanem a folyók és a Balaton kabar biztosítóit véltem az Őrsökben fölismerni, kiknek mindenkori őrnagya az Őrs úr volt, s ez nem személynév. Györffy György már a Tanulmányokban fölvetette az Őrs kabar törzsnév voltának lehetőségét, s a *honfoglaló magyarok települési rendjéről* értekezve ezt írja: „komoly alappal tehetjük fel, hogy az egyik kabar törzset Őrsnek nevezték . . . Őrs úr az Őrs törzs ura, feje lehetett.”²⁷

Ha az Őrsök távolsági arányszáma a törzsnevekenél észrevehetően alacsonyabb lesz, akkor mégis személynévi eredetűnek kell Őrseinket minősítenünk, de ha a törzsnevekkel azonos, akkor nyilván törzsnévvel van dolgunk.

A *Tárkány* sem maradhatott ki a kabar-gyanús helynevek közül, hisz a helynév-kutatás klasszikusa, Kniezsa kabarnak érezte, s annak tartja Kálmán Béla is.²⁸ E névnel három kérdés merült föl: 1. Azonos-e a Tarjánnal? 2. Törzsnév-e egyáltalán, vagy csak a kovácsok török megnevezése s így szolgálónépi helynév?²⁹ 3. Miért van belőle lényegesen kevesebb, mint általában a törzsnevekből? Utóbbi kérdésre akár az első, akár a második igenlése adja majd meg a választ.³⁰ Ha a Tarjánnak csak egy írás- és ejtés-változata, akkor száma azokkal együtt egy erős törzsnévvel ér föl, ha viszont szolgálónép, akkor nem kell törzsnévi mennyiség belőle. E kérdések eldöntéséhez nagyon jó szolgálókat tehet a Tárkány-településeknek a törzsi szálláshelyekhez viszonyított távolsági érték száma. Nagy figyelmet fordítottunk a *Káliz* népnevet őrző helyeink elterjedtségére is. Csatlakozott népeink között éppen a kálizok azok, akik bizonyosan a kazár birodalom-

²² Györffy György: i. m. 54–57.

²³ Györffy György: i. m. 55.

²⁴ Györffy György: uo.

²⁵ *Török Sándor*: i. m. 11–14. sz. vázlat

²⁶ *Török Sándor*: i. m. 64a.

²⁷ Archeológiai Értesítő 1970. 2. sz. 236.

²⁸ *Kálmán Béla*: A nevek világa. Bp., 1969. 146–47.

²⁹ Vö. Györffy György: Az Árpád-kori szolgálónépek kérdéséhez. 283, és *Heckenast Gusztáv*: A magyarországi vaskohászat története a korai középkorban. Bp., 1968. 136.

³⁰ Mindkét lehetőséggel számol *Küss Lajos*; i. m. 631.

ból kerültek hozzánk.³¹ Problematikus e nép aránylag szerény helynévi hagyatéka, melynek viszont a törzsnevekhez mért távolsági arányszáma – Adattárunk tanúsága szerint – a Nyékét még megelőzi. Kérdéses az is, hogy az idegen káliz név számos lehetséges magyar variánsa mind valóban káliz eredetű-e? Ha a nem bizonyosakat elhagyjuk, az értékszám valóban törzsnévi nivóra emelkedik, a helyek száma pedig zsugorodik . . . Törzs volt-e a káliz kabarjaink között, vagy testőr- és hivatalnokréteg? Nincs-e egy másik segédnép megnevezés, mely ugyancsak rájuk vonatkozott? (Örs = Arsija?)

A kazár nép nevét tükrözhetik *Kozár* helyneveink, hacsak nem szláv környezetben fordulnak elő, ahol inkább a 'kecskepásztor' jelentést kell föltennünk. Ezért csak az egykori magyar nyelvterületen települt 9 Kozár helység távolsági vizsgálatát végezzük el, s ha megfelelő értékeket kapunk, úgy ezeket is a kabarok szállásainak tekinthetjük anélkül, hogy közelebbi törzsi hovatartozásuk meghatározható lenne.

Amint látni fogjuk, a Kozár nevű faluk távolsági arányszáma a legalacsonyabbak közé tartozik. Ez még korántsem jelenti azt, hogy mind szláv eredetűek lennének, mert a székelyekről nevezett vagy velük kapcsolatba hozható – Székelyföldön kívüli – helyeké még alacsonyabb, pedig ezektől senki sem tagadta meg a népnévi eredetet.³² *Kozár* és *Székely* nevű – létező vagy csak létezett – helységeinknél arra kell gondolnunk, hogy ezek a törzsekről nevezett helyekkel nem egyidejűleg és nem azonos céllal települtek.

Különböző vélemények alakultak már ki a Györffy által rejtélyesnek nevezett *Ság* helynevünkkel kapcsolatban. Melich János „talán törzsnév”-nek tartotta,³³ Kálmán Béla szerint: „a *Ság* egyik, már kihalt, 'erdő' jelentésű szavunkat őrizte meg.” De lásd tovább: „*Ság* térszinformanevünk 'erdős hegy' jelentésű volt.”³⁴ Kiss Lajos szerint: „Az ország-szerte és nagy számban jelentkező *Ság* hn.-ben talán (kabar) törzsnév rejlik.”³⁵ A TESZ szerint a szó első jelentése domb, halom; a második talán berek; erdő; bár azt is megjegyzi, hogy miután ez a szó csak helynevekben maradt fenn, köznévi jelentésére csak következtetni lehet.³⁶

Amikor mi is a helynevekből akarunk távolságmérésekkel a szó eredeti jelentésére következtetni, két nagy nehézségbe ütközünk. Az egyik nyelvi természetű, és abban áll, hogy a *ság* ma képző, és már a Halotti beszédben így fordul elő a 'birságnap' szóban. Tehát -ság végű helyneveink egy része kétségtelenül képzés és nem összetétel. Például: Nagy- és Kis Királyság, miket Szilágyi Mihály nevezett így el, amikor birtokába kerültek.³⁷ Ezért esetenként kell eldöntenünk azt, hogy egy jelzett *Ság*-gal, vagy csak egy képzett szóval van dolgunk. A másik nehézség földrajzi jellegű: *Ság* helyneveink az egész középkori magyar nyelvterületen föllelhetők. Erdélynek és a régi Partiumnak olyan zugaiban is, ahol törzsnevek már alig, vagy egyáltalán nem szerepelnek. Így Csíksban, mely csak a 13. században, tehát századokkal a törzsi helynevek keletkezése után, kezd

³¹ Györffy György: Tanulmányok a magyar állam eredetéről. 50–54.

³² Kivéve Hunfalvy Pált, aki 'erdőőr' értelműnek tartotta a székely nevet: Az oláhok története. Bp., 1894.

³³ Melich János: A honfoglaláskori Magyarország. Bp., 1925–29. 366.

³⁴ Kálmán Béla: i. m. 131, 137.

³⁵ Kiss Lajos: i. m. 552.

³⁶ TESZ. III. 470.

³⁷ Vö. Kiss Lajos i. m. 203. Eperjes, 2.

betelepülni: Csíkménaság.³⁸ Ez utóbbi körülmény viszont térképen és távolsági adatokban egyaránt föltűnik. A *Ság* az ország keleti harmadában nem úgy viselkedik, mint a törzsnevek, s ez a körülmény a törzsnevekhez viszonyított távolsági arányszámának országos átlagát is lerontja.

A *Hetény* és *Ladány* helyeink földrajzi fekvése is érdekes – miután Györffy csatlakozott népek szállásait vélte bennük³⁹ –, én viszont személynévi eredetűeknek, Ete és Lád törzsrészlegének tartottam őket. Személynévi eredet mellett szól a *Hetény nemzetiség* Somogyban⁴⁰ és Anonymusnak az az állítása, hogy Bulár földjéről jött hozzánk Baks sarja *Etej*, és – a következő mondatban – ugyanonnan jött Hetény vitéz.⁴¹ A Ladány esetében pedig a Vérbulcsu vagy *Lád* nemzetségnév lehetett a név gyöke. A Sopron megyei Ládony nyilván a Lád locativusa, s ezért nem is vettem figyelembe.

Összehasonlításul olyan neveket választottunk ki, melyek régisége is, magyarsága is méltán föltehető. Mégis: a törzsneveknél bizonyára fiatalabbak. Két név a védőszent-típusból való: *Szent Mihály* és *Szent Márton*. Népszerűségükre vall rendkívüli elterjedtségük, mely táblázatunkból és térképünkről is leolvasható. Az egyik – valószínűleg legrégebb püspökségünknek – Veszprémnek⁴² védőszentje, a hazai földön született Szent Márton viszont első apátságunknak – mit Kazinczy Pannonhalmának keresztelt át – lett névadója. Ha a törzsekről nevezett helyek nem a 11. század dereka előtt és nem valamilyen határozott feladattal létesítettek, hanem az egész középkor folyamán, bárhol keletkezett falut nevezhettek minden különösebb indíték nélkül Megyernek vagy Keszinek, akkor azzal kell számolnunk, hogy a Szentmihályok és Szentmártonok „távolsági arányszáma” a Gyarmatok és Nyékek között fog besorolni. Amint látni fogjuk, nem így történik!

Plébániák és apátságok általában lakott területek központjában létesültek, míg a növényekről dűlőket, határrészeket szoktak elnevezni. Almás, Diós, Egres, Nadas helységeink neve még lakatlan korukból származik.⁴³ Ha törzsnevű helységeink elnevezésénél szerepet játszott az első megszállás ténye egy olyan terepen, mely a honfoglalók félnomád életmódjának is megfelelt volna, akkor az általunk kiválasztott növénynevek: *Almás* ~ *Almád* és *Nadas* ~ *Nadasd* éppen törzsneveink között fognak mutatkozni a térképen. De erről beszéljenek az adatok:

*Adattár a törzsekről (vagy föltehetően törzsekről)
nevezett helyek egymáshoz viszonyított elhelyezkedéséről*

Csak 15 km-en belüli távolságot vettünk figyelembe. Az 5 km-nél közelebbi szomszédságot 5 ponttal, az 5 és 10 km közöttit 3 ponttal, a 10 és 15 km közöttit 1 ponttal értékeljük. Indoklás: Az 5 km sugarú kör területe harmadrésze az 5 és 10 km sugarak

³⁸ Először 1567-ben említve: Menessagh. *Ernst Wagner*: Historischstatistisches Ortsnamenbuch für Siebenbürgen. Köln, 1977. DK. 23. 3.

³⁹ *Györffy György*: i. m. 27 és Századok 1958. 37–42. kk.

⁴⁰ 1230/1416: de genere Heten, *Györffy György*: i. m. 13.

⁴¹ *Györffy György*: Krónikáink és a magyar őstörténet. Bp., 1948.

⁴² *Györffy György*: István király és műve. Bp., 1977. 177–78.

⁴³ *Török Sándor*: A helynevek szerepe a történetkutatásban. Integratio '74. 97, 101.

közé eső gyűrűnek, és ötödrésze a 10 és 15 km közé esőnek. Törzsi helynevek *véletlen* felbukkanásának valószínűsége tehát ötször olyan nagy az utolsó kategória 392.7 km²-nyi területén, mint az első 78.5 km²-én. Ezért ez a távoli szomszédság, mint bizonyíték, a legközelebbinek csak egy ötödével ér föl.

A helynevek *sorszámai* előzményekből és az azokon utólag eszközölt változásokból (törlések, kiegészítések) alakultak, tehát rendszertelenek. Funkciójukat így is teljesítik, mert a helyek, a fekvésükre utaló adatok (vármegye és, ha szükséges, közeli város megnevezése) révén a térképen föllelhetők.

Miután vizsgálódásunk a történelmi Magyarország egész területére kiterjed, az 1876, ill. 1881-től 1918-ig érvényben lévő vármegyebeosztást követjük.⁴⁴

⁴⁴Alább jegyzetben utalok az Acta Historica XLIV. Szeged, 1973. kiadvány azon helyneveire, melyeknek idesorolását tévesnek tartom.

NYÉK

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
N 1	Ipoly-Nyék Hont	Ki 1, Ki 2, Ki 3, G3, 6 6 9 14	II: S 6, B 31 13 15	10/2
N 2	Nyék + Temes, Gertenyes	J 3, T 16 7 15		4/-
N 3	Nyék psz. Arad, Ujszentanna	Kr22 15		1/-
N 4	Nyék-Ládháza Borsod	M 6 8	II: Ö 1, Ö 3 15 15	3/2
N 5	Nyék + Hajdu, Füzessgyarmat		II: L 10 5	-/5
N 6	Nyék Bihar, Berettyóújfalu	M9 3		5/-
N 7	Nyék + Bihar, Diószeg		II: Sz 24 10	-/3
N 8	Nyék + Bihar, Nagyváradi	T 10, M 10 5 9		8/-
N 9	Nyék psz. Bihar, Sarkad	J 9, T 11, M 11a, M 11b, Kr22 1 10 9 13 11	II: V 31 5	13/5

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben	értékszám I/II
N 10	Nyéki telek psz. Csongrád, Hód. Vásárhely	T 13 7	II: Ö 6, Tá 36 15 15 3/2
N 11	Nyék + Bács-B.	M 14, G 22, T 16 13 5 9	II: Ö 8, S 40 12 12 9/2
N 12	Nyék + Szerém		-/-
N 13	Nyék + Valkó, Nustar		II: S 39 7 -/3
N 15	Nyék Komárom	Kü 26, kü 25 7 10	6/-
N 16	Csallóköz-Nyék Pozsony	Kü 32, M 19 9 15	II: B 5 14 4/1
N 17	Fekete-Nyék Pozsony, Galánta	Kü 31, Kü 32, J 13 2 15 13	7/-
N 18	Nyék + Pozsony, Varasúr	Kü 30 15	1/-
N 19	Nyék + Pilis	Ki 31, J 16, M 22, M 21, J 17, J 18, Kü 34, 4 8 10 9 8 13 14	II: Ö 25, Ö 11 Ká 5 5 9 10 19/11

N 20	Kápolnás-Nyék Fejér		II: S 42, B 14, Ká 88, V 89 14 12 12 12	-/4
N 21	Nyék + Fejér	Kr 33, Ki 32, Kr 32 13 15 9	II: S 22, B 15, B 14 14 12 12	5/3
N 22	Felső-Nyék Tolna	Ki 36, M 24, Kr 36 5 13 15	II: B 17, S 17 9 15	7/4
N 23	Nyék + Bodrog	M 26, J 21 7 15	II: Ö 9 15	4/1
N 24	Alsó-Nyék Tolna			-/-
N 25	Nyék puszta Veszprém, Bársonyos	T 20, T 19 9 13	II: S 41, S 5, V 71, V 70, Ö 13, Tá 69 7 14 8 14 8 11	4/12
N 26	Sopron-Nyék Sopron			-/-
N 27	Nyék + Vas, Szombathely Ny.		II: Ko 72a 14	-/1
N 29	Nyék + Esztergom, Bajna	G 36, T 18, Kü 35 5 8 15	II: Ö 12, B 54 10 6	9/6
		Összesen 122	II: 67	Átlag 4,5/2,5

Megjegyzések:

N 12-höz: Györfly, *Studia Slavica* 5 (1959) 17. és Göckenjan: *Hilfsvölker und Grenzwächter im mittelalterlichen Ungarn*, N 14. N 29: Bajna ÉK. 2 km., Györfly II. kézirat. Nyéki szála (Sarród), Néki halom (Hajdúszoboszló) és Nyíki dűlő (Királyhegyes) esetében a személynévi eredet valószínű. Ezért mellőzve.

MEGYER

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
M 1	Megyerke puszta Pest, Mácsa	Kr 3, Kü 7, Ki 47 5 7 11	II: V 4 15	9/1
M 2	Pócs-Megyer Pest	Ki 6, M 21, M 22, J 17 9 13 15 14	II: Ká 5 11	6/1
M 3	Megyer Nógrád, Szécsény	Ki 7, T 5, Kü 2 12 15 10	II: S 7, V 9, B 45 6 10 15	5/7
M 4	Megyer + Temes, Temesvár	Kr 7 G 9 11 10	II: Tá 39 3	4/5
M 5	Megyer + Zaránd, Ujpankota	Kr 9, G 10, Kr 10, J 5 6 7 9 15		10/–
M 6	Megyer + Zemplér, Ónod	N 4 8	II: Ö 3 9	3/3
M 7	Vas-Megyer Szabolcs		II: S 44, Sz 22, Bc 36 5 10 13	–/9
M 8	Megyer + Heves, Poroszló	T 22 15	II: Tá 2 12	1/1
M 9	Pap-Megyer puszta Bihar, Mezősas	N 6 4	II: V 32 13	5/1
M 10	Megyer + Bihar, Nagyvárád	T 10, N 8, Kr 23a 9 9 12		7/–
M 11a	Bél-Megyer Békés, Békés város	Fr 22, N 9, M 11b, J 9 15 9 5 8	II: V 31 14	12/1
M 11b	Nyires-Megyer Békés, Békés város	Kr 25, N 9, M 11a, J 9 15 14 5 13	II: B 6 10	8/3
M 12	Megyer külterület Pest, Tápiógyörgye	Kr 24 14	II: L 9 15	1/1
M 13	Mező-, Doboz-Megyer Békés, Békéscsaba		II: B 6 12	–/1

M 14	Megyer + Bács	ⁱ N 11 13			1/-
M 15	Megyered + Nyitra, Bánkeszi	M 16, Ki 28, Ki 29, Kr 31 10 2 15 14			10/-
M 16	Tót-Megyer Nyitra	M 15, Ki 29, Ki 28 10 15 9	II: B 53 15		7/1
M 17	Megyer + Nyitra város D.	Ki 29, Kr 31, T 17, G 28, Ki 30 11 11 8 9 14	II: B 26, Ká 1 8 14		9/4
M 18	Megyerics Komárom, Csallóköz	Ki 26, Ki 27 13 9	II: Ö 10, Ö 28 7 15		4/4
M 19	Nagy-Megyer Komárom, Csallóköz	N 16, Kü 32, Ki 27 15 15 13	II: B 50 4		3/5
M 21	Békás-Megyer Pest	N 22, J 17, Ki 6, N 19, J 16, M 2 Ki 31, Kü 34 4 4 7 9 9 14 13 15	II: Ö 25, Ká 5 4 5		22/10
M 22	Káposztás-Megyer Pest	M 21, J 17, J 16, N 19, Ki 31, Ki 6, M 2 4 8 7 10 14 7 15	II: Ö 25, Ká 5 5 5		19/10
M 23	Megyer + Veszprém, Lepsény	J 19, Ki 32 10 15	II: B 55, B 42, L 4, S 22 13 15 14 15		4/4
M 24	Koppány-Megyer Somogy	Kr 36, Ki 36, Kr 38, N 22, Kr 37 3 8 11 13 9	II: B 17, S 17, H 32 5 8 13		13/9
M 26	Megyere + Bodrog, Dantova	N 23, J 21 6 10	II: Ö 9 12		6/1
M 27	Meger + Baranya, Vajszló	M 28 9	II: H 10, V 78, Ká 115 9 11 12		3/5
M 28	Megyer Külter. Baranya, Rónádfa	M 27 9	II: V 78, Ká 115 3 8		3/8
M 29	Megyer Baranya, Pécs	Ki 38, Kr 41 5 5	II: SZ 92, H 9, V 79, Ko 80 8 15 5 8		10/17
M 30	Kis-Megyer külter. Győr, Győr-Szt. Iván	Ki 48 14	II: S 5 10		1/3

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
M 31	Megyer Zala, Sümeg	J 20, Ki 35 11 7	II: Tá 73, S 47, V 72 14 7 9	4/7
M 32	Megyer + Zala, Nova	Ki 43, Kr 49 3 7	II: Ká 74 12	8/1
M 33	Kürtös-Megyer + Sopron, Círák	Kr 45 11	II: S 4, B 23 9 12	1/4
M 34	Megyerk Torda-A. Aranyosbánya		II: Sz 54 12	0/1
M 35	Nagymegyeri dűlő Somogy, Görgeteg	G 42, T 21 7 9		6/0
M 37	Megyer Maros-T. Marossárpatak			0/0
M 38	Megyer tető Zemplén, Sárospatak		II: Ká 17 4	0/5
M 39	Meger rivulus + Hont, G. kisálló	G 5, Ki 4, Kü 44 7 10 15	II: S 45 10	7/3
M 40	Megyer + Szerém, Ruma	T 26 8	II: V 119 7	3/3
		Összesen: 215	II: 139	Átlag 5,7/3,7

Megjegyzések:

M 34-hez: Török: Településtörténeti tanulmányok 99 Astor Park 1973.

M 40-hez: 1231: Meger, Györffy. Studia Slavica 1959. 17

Nagysáros' Megyer-felé' nevű dűlője egy 1684-es Urbariumban (Schram) vagy elírás, vagy rossz olvasat 'Megye-felé' helyett, u.is Nagysáros szomszédja Megye falu.

'Megyeri hegy' Magyarizsép határában (Urbarium 1674. Schram) Személynév eredetű is lehet. Miután más adat nincs rá, mellőztük.

'Megyerága' (UMM. 2/1. 722.) Dercsika határában (Pozsony m.) birtokos összetétel, s így nem bizonyító erejű.

'Megyer dűlő' (Nyr. 27.) Rábacsécsény területén. Miután Sopron és Győr *megye* határán van és 'Meggy-ér' is lehet, nem támaszkodhatunk rá.

'Megyer' (UMM. 2/1. 310.) Balmazújváros tekintélyes határában volt, de hol?

KÜRT

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Kü 2	Ipoly-Kürt Nógrád	Kr 5, G 3, M 3 ¹ 5 14 10	II: V 9, S 7 8 13	9/4
Kü 7	Erdő-Kürt Nógrád-Szirák	M 1, Kr 3, Ki 47 7 12 4	II: Bc 1, V 4 12 15	9/2
Kü 12	Hejő-Kürt Borsod	T 9, Ki 13 3 8	II: Ö 3 10	8/3
Kü 15	Kürt psz. Jászládány	Kr 24 12	II: L 9 5	1/5
Kü 17	Tisza-Kürt Szolnok		II: S 28, Ö 30 4 13	0/6
Kü 19	Kürt Bács, Ujvidék	Kr 29, Kü 20 6 13		4/0
Kü 20	Kürt Bács, Petrőc	Ki 20, Ki 19, Kü 21, Ki 21, T 16, Kr 29, Kü 19 4 6 6 9 15 9 13 12	II: Ö 8	19/1
Kü 21	Matuka-Kürt + Bács, Kölpö	Kr 30b, Kr 30a, Kr 29, Kü 20, Ki 19, Ki 20, Ki 21 15 10 14 6 3 6 7		19/0
Kü 24	Kürt Komárom, ma Pat	Ki 26, Ki 25, Ki 24 12 10 13	II: Ö 28, H 7, Bc 3 12 9 14	5/5
Kü 25	Kürt Komárom város	N 15, Ki 24 10 9		6/0
Kü 26	Faj-Kürt Bars	N 15 7		3/0
Kü 29	Asa-Kürt Nyitra	Kü 30 13	II: S 1 10	1/3

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Kü 31	Hidas-Kürt Pozsony	N 17, J 15 2 11	II: B 53 13	6/1
Kü 32	Csallóköz-Kürt Pozsony	N 17, N 16 15 9	II: B 50 13	4/1
Kü 33	Kürt + Pozsony, Csütörtökhely			0/0
Kü 34	Kürt + Piliscsaba	Ki 31, N 19, J 17, M 21, J 18 15 14 11 15 9	II: Ö 25, Ká 5, Ő 12 13 15 15	7/3
Kü 35	Kürt + Bicske	J 18, G 36, T 18, N 29 13 9 14 15	II: Ö 12, Ko 117 4 15	6/6
Kü 44	Kürt psz. Hont, Börzsöny	J 2, Ki 4, G 5, M 39 10 10 9 15	II: S 6 15	10/1
		Összesen 118	II: 44	Átlag 6,2/2,3

Megjegyzések:

Kü 35 fekvésére: Györffy II. kézirat. Az 1568-ból adatolt Keürth esetében csak az bizonyos, hogy Pest-megyében volt. Szarka Nagykőrös roppant határában *tételezi* föl. De hol?

Kürti-szeg Sonkád mellett (Nyr. 3.) személynév gyanús. Nem vehettük föl.

Az 1138-ból adatolt Kurtu Szabó Dénes szerint *Kurd*-dal azonos. Kurd viszont nem származhatik Kürtből. Ha Kurtu Kürtből származik, akkor helye ismeretlen.

GYARMAT

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
G 3	Balassa-Gyarmat Nógrád	Ki 1, Ki 2, N 1, Kr 5, Kü 2, Ki 3 9 10 14 9 15 13	II: V 9 15	12/1
G 4	Hont-Füzes-Gyarmat Léva DK.	Ké 4, Ki 45, T 4 5 7 15	II: V 6 8	9/3
G 5	Kis-Gyarmat Hont, Esztergom É	Ki 4, G 6, M 39, Kü 44 5 9 7 9	II: S 45 7	14/3
G 6	Kőhid-Gyarmat Esztergom	G 5, Ki 4 6 10	II: S 41 12	6/3
G 9	Gyarmata Temes	M 4, Kr 7, J 4 10 5 8	II: Tá 39, Sz 50 10 10	11/6
G 10	Gyarmata Zaránd, Fehér-Körös	M 5, J 5, Kr 10, Kr 9 7 8 6 14		10/0
G 11	Fekete-Gyarmat Zaránd, Fekete-Körös	Ki 10, J 6, Ki 11, Kr 11, T 8, T 11 15 13 7 15 15 15	II: V 40, V 41 11 12	8/2
G 14	Fehér-Gyarmat Szatmár	Kr 19 8	II: H 28 15	3/1
G 16	Füzes-Gyarmat Békés, Szeghalom É			0/0
G 22	Gyarmat + Bács város ÉK	N 11, T 16, J 14 5 8 10	II: Ö 8, S 40 8 9	11/6
G 27	Lehota-Gyarmat Bars	G 28, T 17, Kr 31, Ki 30 10 14 10 15	II: B 26, B 52, Ká 1 11 4 9	8/9
G 28	Lapás Gyarmat Nyitra	G 27, M 17, T 17, Kr 31, Ki 29, Ki 30 10 9 9 9 14 7	II: Ká 1, B 52 5 6	16/8

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
G 36	Gyermely + Gyarmat psz. Komárom	J 18, T 18, N 29, Kü 35 12 10 5 9	II: Ö 12, B 54 6 12	12/4
G 37	Gyermát külter. Zala, Csicsó	Ki 34 15	II: Ö 16a, Ö 16b, S 35 9 13 5	1/9
G 39	Kapos-Gyarmat Somogy	J 23, Kr 47, Ki 41 13 15 15	II: B 48, Tá 122, Ká 77 2 14 2	3/11
G 40	Gyarmat Győr, Tét	Ki 39, Ki 48, T 24 14 11 8	II: S 3 12	5/1
G 41	Rába-Gyarmat		II: S 25 6	0/3
G 42	Gyarmat-ér, Gyarmati Somogy, Tarany	M 35, T 21 7 2		8/0
		Összesen: 137	II: 70	Átlag: 7,6/3,9

Megjegyzések:

G 42. Somogy megye földrajzi nevei 219/228a és 219/243. Bp. 1974.

A Nyirmada melletti Gyarmat hegy (1864. Sz. Sz. fn. 1, 90) 'kolónia' értelemben használt gyarmat lehet.

A Tiszacsege roppant határában 1787-ben fölbukkanó Gyarmati fenék személynévi eredetűnek tűnik.

A szatmári Nagymadarász Gyarmatpusztája, mely 1896 előtt ismeretlen volt, bizonyára 'kolónia' értelmű elnevezés.

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
T 1	Tarjánka psz. Heves, Domoszló	T 2 14		1/0
T 2	Gyöngyös-Tarján Heves	T 1 14		1/0
T 3	Terény Nógrád, Szirák ÉNy	Kr 2 3	II: V 9, Ko 10, Bc 1 11 14 8	5/5
T 4	Terény + Hont, Ipolyság ÉNy	G 4, Kr 4, Ki 45 15 15 12	II: S 6 13	3/1
T 5	Salgó-Tarján Nógrád	Ki 7, M 3 10 15	II: B 45, B 1, Ko 11 2 9 7	4/11
T 6	Tarján + Krassó, Berzava part	J 3, N 2, Kr 6 10 15 10		7/0
T 7	Tarján Arad, Novák	Kr 8 3	II: S 9 10	5/3
T 8	Tarján Zaránd, Kisjenő	J 6, Kr 11, G 11 5 4 15	II: V 40 11	11/1
T 9	Tisza-Tarján Borsod	Kü 12, Ki 13 3 4	II: Ö 3 13	10/1
T 10	Körös-Tarján Bihar, N.várad Ny.	N 8, M 10 5 9		8/0
T 11	Tarján psz. Bihar, Kőtegyán	N 9, J 9, G 11, Ki 11, Kr 22 10 11 15 11 14	II: V 31 6	7/3
T 12	Tarján psz. Félegyháza É	T 15 13		1/0
T 13	Tarján Hódmezővásárhely	N 10 7	II: Tá 36 10	3/3
T 14	Terjén + Torontál	Kr 26 11	II: V 37, Ö 7 7 14	1/4
T 15	Tarján Kecskemét, K	T 12 13	II: Ö 30 14	1/1
T 16	Tarjány + Bács, Palánka	N 11, G 22, Ki 21, Ki 20, Ki 19, Kü 20, J 14 9 7 9 11 13 15 15	II: Ö 8 4	13/5

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
T 17	Tarány psz. Nyitra, Úrmény	Kr 31, Ki 29, M 17, G 28, G 27 4 5 8 9 14	II: B 52, Ka 1 14 14	17/2
T 18	Tarján Komárom	G 36, N 29, Kü 35, G 36 8 8 14 10	II: B 54, Ő 12, Bc 3 12 15 12	10/3
T 19	Terjén + Komárom, Kéthely	N 25 13	II: Tá 69, S 41 12 14	1/2
T 20	Tarján psz. Győr, Ravazd	N 25, Ki 48 9 13	II: S 3, Ő 13, V 71, V 70, S 5 15 10 6 6 8	4/1
T 21	Tarany Somogy	G 42, M 35 2 9		7/0
T 22	Tarján dülő Heves, Tiszaszőlős	M 8 15	II: Ő 5 8	1/3
T 23	Terény tisztása Heves, Kisköre			0/0
T 24	Tarján Győr, Malomsok	Ki 39, G 40 5 8		8/0
T 25	„Tarianscegekuta” + Szolnok, Fegyvernek	Kr 20 5		5/0
T 26	Terjen + Szerém, Jarak	M 40 8	II: V 119 10	3/3
T 27	Tarján külter. Csongrád, Szeged m.			0/0
		Összesen: 137	II: 64	Átlag: 5,1/2,4

Megjegyzések:

T 22 MNy. 25. 154.

T 23 MNy. 25. 72

T 24 Nyr. 35. 438.

T 25 Gy. I. 43 térkép

T 26 1430: Teryen, Györffy, Studia Slavica 1959. 17.

T 12., 15. és 27.-hez. Györffy I. 883 és 885

Az abaujvári Migléc mellett Pesty helynévgyűjteményében Farján lapályok (I. 445.) és Farján szug (447) szerepelnek. Aki ezeket Tarjánnak tartja, tévesen olvasott

JENŐ

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
J 1	Jene Gömör	Kr 12, Ki 12 14 15	II: H 1, L 2, L 1, S 33, B 41 10 11 14 3 5	2/15
J 2	Diós-Jenő Nógrád	Kü 44 10	II: B 49, B 31, S 11, S 6 7 7 8 15	3/10
J 3	Jenő Krassó, Berzava part	N 2, T 6, Kr 6 7 10 10	II: B 12 3	9/1
J 4	Jenő Temesvár ÉK	Kr 7, G 9 8 8	II: Sz 50 5	6/5
J 5	Boros-Jenő Zaránd	Ki 9, G 10, Kr 10, M 5 15 8 10 15		8/0
J 7	Jenei tető (Torna) Gömör	Kr 12, Ki 12 12 6		4/0
J 8	Jenő + Heves, Boconád		II: Ö 3, V 3, Tá 2 10 5 14	0/9
J 9	Nagy- és Kis-Jenő psz. Bihar, Sarkad	N 9, T 11, M 11a, M 11b, Kr 22 1 11 8 12 10	II: V 31 6	13/3
J 10	Körös-Kis-Jenő Bihar, Mezőtelegd	Kr 23a Kr 23b 10 10		6/0
J 11	Jász-Kara-Jenő Pest		II: V 34, Ö 30 12 10	0/4
J 12	Jenő + Csanád, Maros part		II: L 12 14	0/1
J 13	Szamos-Jenő Doboka		II: Sz 43 10	0/3
J 14	Jenőd + Szerém, Ujlak	G 22, N 11, T 16 10 15 15	II: Ö 8, S 40 13 6	5/4
J 15	Jenő + Vágsellye m.	Ki 29, Kü 31, N 17 .13 11 13	II: B 53 2	3/5

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben	értékszám I/II	
J 16	Jenő + a mai Pesten	N 19, J 17, M 21, M 22, Ki 31 8 11 9 8 9	II: Ö 11, Ő 25, Ka 5 10 8 11	13/7
J 17	Pilis-Boros-Jenő Pilis	Kü 34, M 21, M 22, Ki 6, M 2, N 19, Ki 31, 11 4 8 11 15 8 12	II: Ö 25, Ká 5 3 4	
		J 16, J 18 11 15		17/10
J 18	Buda-Jenő Pilis	G 36, Ki 31, N 19, J 17, Kü 34, Kü 35 12 11 12 15 9 13	II: Ö 12, Ő 11, Ko 117 9 15 10	8/7
J 19	Jenő Sz.fehérvár DNY	Ki 33, Ki 32, Kr 33, M 23 12 6 9 11	II: B 55, L 4, P 42, S 22 3 3 8 7	8/16
J 20	Somló-Jenő Veszprém	M 31, Ki 35 11 9	II: S 47, V 72, Tá 73, Bd 32 9 10 14 15	4/8
J 21	Jenő + Bodrog, Szöllő m.	M 26, N 23 10 15	II: Ö 9 6	4/3
J 22	Jenő (Jenye) Baranya		II: H 11 14	0/1
J 23	Baranya-Jenő Kaposvár DK	G 39, Kr 47 13 6	II: Tá 122, Tá 82, Ká 77, B 48 8 14 13 13	4/6
J 24	Jenew + Tolna, Bonyhád Ny.		II: Ká 81, Ko 81a 10 10	0/6
		Összesen: 126	II: 128	Átlag: 5,3/5,3

Megjegyzések:

J 24. 1578: Jenew prope *Byka* sita in Erdeohath. Urbarium 168. Bika + Bonyhád és Izmény közt. Cs. III. 418. Tehát nem Bikács melletti helyről van szó! Csikjenőfalva 1335-ben: Sanctus Johannes. (Monumenta Vaticana Historiam Regni Hungariae Illustrantia I. 116) Tehát nem törzsnév eredetű.
A Szolnok-dobokai 'Genokuta' (Kádár II. 316. Jenőkuta) személynévi birtokos összetétel. Nem vehettük figyelembe azért sem, mert Eugenio-eredetűnek hat.

KÉR

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben	értékszám I/II
Kr 1	Kér psz. Borsod, SÁta		II: L 2, L 1, H 1 6 12 6 0/7
Kr 2	Szanda-Kér Nógrád, Szirák	T 3, Ki 47 3 15	II: Ko 10, V 9, Bc 1 12 12 8 6/5
Kr 3	Kér psz. Pest, Mácsa	M 1, Kü 7, Ki 47 5 12 15	
Kr 4	Kis-Kér Hont, Léva DK	G 4, Ki 5, Ki 45, T 4 5 11 5 15	II: V 6 2 12/1
Kr 5	Ipoly N. és K. Kér Nógrád	Kü 2, G 3 5 10	II: V 9 9 8/3
Kr 6	Kér + Temes, Folya	T 6, J 3 10 10	II: B 12 10 6/3
Kr 7	Kér + Temesvár	M 4, G 9, J 4 11 5 8	II: Tá 39, Sz 50 12 12 9/2
Kr 8	Kér + Temes, Arad D	T 7 3	II: S 9 11 5/1
Kr 9	Kér + Arad, Világos	M 5, N 3, G 10 7 15 14	
Kr 10	Kurva-Kér Arad, Pankota	G 10, J 5, M 5, Kr 9 6 10 9 14	
Kr 11	Kér + Zaránd, Kisjenő	T 8, J 6, G 11, Ki 10 4 8 11 13	II: D 40 13 10/1
Kr 12	Kér + Gömör, Tornalja	Ki 12, J 1, J 7 5 14 12	
Kr 13	Kend-Kércs psz. Borsod, Edelény	Kr 14, Kr 17 6 15	II: B 2, B 3, Bc 35 13 9 9 4/7

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Kr 14	Kupa-Kércs Abaujvár	Kr 13, Kr 17 6 12	II: B 3, B 4, Bc 35 4 14 10	4/9
Kr 15	Fuló-Kércs Abaujvár	Kr 16 15	II: B 4, S 43 15 8	1/4
Kr 16	Nagy- és Kis-Kér Abaujszántó	Kr 17, Kr 15 13 15	II: H 30 9	2/3
Kr 17	Hernád-Kércs Abaujvár, Szikszó	Kr 13, Kr 14, Kr 16 15 12 13	II: B 3, Bc 35, H 30 8 9 12	3/7
Kr 18	Kércs Szabolcs, Baktalórántháza		II: Sz 22, Ká 21, H 20 9 10 15	0/7
Kr 19	Szamos-Kér Mátészalka Ék	G 14 8	II: Tá 120 15	3/1
Kr 20	Kér-Egyház Szolnok, Kenderes	T 25 5		5/0
Kr 21	Kér-Sziget psz. Szolnok, Kisújszállás			0/0
Kr 22	Kér + Bihar, Okány K	M 11a, J 9, N 9, T 11 15 10 11 14	II: V 32, V 31 15 9	6/4
Kr 23a	Al-Kér Nagyvárad DK	Kr 23b, M 10, J 10 5 12 11		5/0
Kr 23b	Fel-Kér Nagyvárad DK	Kr 23a, J 10 5 10		6/0
Kr 24	Pot-Kér + Jászság	M 12, Kü 15 13 12	II: B 5, L 9 10 14	2/4
Kr 25	Kér psz. Békés, Mezőberény	M 11b 14	II: B 6, L 11, V 33 8 10 9	1/9
Kr 26	Egyházas-Kér Torontál, Kera-Bara	T 14 11	II: B 37, Ö 7 15 4	1/6

Kr 27	Kér Szabadka								0/0
Kr 29	Harsány-Kér + Bács, Piros	Kü 19, Kü 20, Ki 20, Ki 19, Kü 21 6 9 13 14 15							9/0
Kr 30A	Ó-Kér Bács, Ujvidék	Kü 21, Ki 19, Ki 20, Ki 21, Kr 30 B 10 13 15 15 5							11/0
Kr 30B	Kis-Kér Bács, Ujvidék	Kr 30A, Kü 21 5 15							6/0
Kr 31	Nagy- és Kis-Kér Nyitra, v. D.	T 14, Ki 29, G 28, G 27, M 17, M 15, Ki 28 4 7 10 11 12 13 15	II: B 52, Ká 1 11 13						15/2
Kr 32	Kér + Fejér, Magyaralmás	N 21 9	II: B 15 4						3/5
Kr 33	Kér Sárszentmihály	N 21, Ki 32, J 19 13 4 8	II: B 55, L 4, S 22 6 7 2						9/11
Kr 34	Hajmás-Kér Veszprém	Kr 35, Ki 33 12 9	II: B 16, B 42, Ö 14 10 9 15						4/7
Kr 35	Kéri psz. Veszprém v. D.	Ki 33, Ki 34 13 12	II: Ö 14, Ö 15, B 16 6 8 7						2/9
Kr 36	Kér Somogy, Bábony megyer	M 24, Ki 36, Kr 38, Kr 37, N 22 3 10 12 9 15	II: B 17, S 17, H 32 6 6 10						13/9
Kr 37	Bors-Kér Tolna	Kr 38, Kr 40, Kr 36, M 24, Ki 36, Ki 50 3 14 9 9 15 12	II: B 17, Ká 73b 14 14						14/2
Kr 38	Magyar-Kér Tolna	Kr 36, M 24, Kr 40, N 22, Kr 37, Ki 50 12 10 14 15 3 12	II: S 36 15						12/1
Kr 40	Pusztá-Kér Somogy, Karád	Kr 38, Kr 37, Ki 50, Kr 44 14 14 2 15	II: B 19, B 39, Ká 73b 13 7 4						8/9
Kr 41	Kerey + Baranya, Pécs	M 29, Ki 38 5 6	II: V 79, Ko 80, Ká 73b 2 6 4						8/9
Kr 42	Német-Kér Tolna, Paks		II: Ö 33 15						0/1
Kr 43	Varjas-Kér Somogy, Marcali	Kr 46, Ki 40 7 8	II: S 38, Ö 34, B 38, Tá 119, B 19, B 18 8 11 10 15 12 15						6/10

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben	értékszám I/II
Kr 44	Szentgálos-Kér Kaposvár ÉK	Kr 40 15	II: Ö 37, O 1, Ö 18, B 56 11 3 4 5 1/16
Kr 45	Nemes-(Uj)Kér Sopron, Csepreg Ék	M 33 11	II: B 23, S 4 6 7 1/6
Kr 46	Kercseleg Somogy, Marcali	Kr 43, Ki 40 7 8	II: S 38, Ö 27, B 18 7 14 15 6/5
Kr 47	Kercseliget Somogy, Nagyberki	J 23, G 39 6 15	II: Tá 122, Ö 37, H 17, Tá 82, B 48 3 12 11 8 14 4/11
Kr 48	Kér-Viz Bregdaróc		II: H 27 11 0/2
Kr 49	Keer al. nom. Benche Zala, Nova ÉNy	M 32, Ki 43 7 7	II: Ká 74 6 6/3
Kr 50	Kecskés-Kér Bihar, Boklya	Ki 9 12	
Kr 51	Keer Fejér, Vértesoglár	Kr 32 15	II: B 14, B 15 13 13 1/2
		Összesen: 263	II: 206 Átlag: 5,2/4

Megjegyzések:

Kr 46 és Kr 47-hez: A törzsnévi eredet nem bizonyos, de nem is kizárt. Kiss Lajos Kercseligetnél megjegyzi, hogy az előtag „talán a magyar *Kér* törzsnévhez kapcsolható”. (Földrajzi nevek etimológiai szótárak 329. Bp. 1978.)

Kr 48. Lehoczky Beregvármegye monographiája III. 823 1436-ból adatolja (Ungvár 1881.)

Kr 50. 1332: Kechkesker, Jakó: Bihar megye a török pusztítás előtt 278, Bp. 1940.

Kr 51. Györfly II. kézirat

Az 1581-ben Tokaj határában adatolt Keery szőlő kétségtelenül személynév.

Az 1905-ben feltűnő Kéri psz. Komáromban szintén személynévnek minősítendő.

Az 1441-ből adatolt Keerfalwa (Csánki I. 735) birtokos összetétele a törzsnévek keletkezésénél későbbi időre utal. A pontos hely sem ismert.

A sopronmegyei (ma burgenlandi) Tormafalunak 1435-ös Thormaskeer alakja nem törzsnévi eredetű. E falu Herény (1265: Heren, 1324: Heryn, Csánki III. 610) határában keletkezett, mint a XIV. században odatelepült németek szállása, kik a nekik idegen Herén nevet a torma neémet nevével (Kren, régiesen Kreyn) értelmesítették és telepükre a Creynsdorff (1429.), Creynsthorf (1433.) és Krensdorf (1435.) elnevezések vonatkoznak.

Az 1367-es Keresdorff magyar nótárius tollából származó romlott alak lehet, míg az 1435-ös Thormaskeer a Kren-nek egyrészt fordítása, másrészt magyar értelmesítése is. A fejlődés menete tehát: Herény → Creyn → Kren → Kér és torma = Tormáskér → Tormafalu Lexicon Locorum és Lipszky), mert a *Tormáskér alak csak 1435-ben* fordul elő.

KESZI

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Ki 1	Ipoly-Keszi Balassagyarmat Ny.	N 1, Ki 2, G 3, Ki 3 5 7 9 12	II: B 31 12	12/1
Ki 2	Kő-Keszi Balassagyarmat ÉNy	Ki 3, N 1, Ki 1, G 3 4 6 7 10		14/0
Ki 3	Dacsó-Keszi Kőkeszi É	Ki 2, N 1, Ki 1, G 3 4 9 12 12		10/0
Ki 4	Kis-Keszi + Párkány É	G 5, G 6, Kü 44, M 39 4 10 10 10	II: S 45 2	14/5
Ki 5	Garam-Keszi Bars, Léva É	Kr 4, Ki 45 11 13	II: V 6, Tá 121 9 13	2/4
Ki 6	Duna-Keszi Pest v. É	M 21, M 22, J 16, J 17, M 2 7 7 14 11 9	II: Ká 5, Ö 25 6 11	11/4
Ki 7	Karancs-Keszi Salgótarján ÉNy	T 5, M 3 10 12	II: B 45, B 1, S 7 9 4 5	4/13
Ki 8	Lippa-Keszi Temes			0/0
Ki 9	Somos-Keszi Zaránd, Tenke D	Ki 10, J 5, Kr 50 11 15 12		3/0
Ki 10	Váras-Keszi + Zaránd, Apáti-Vadász	Kr 11, G 11, Ki 9 12 15 11		3/0
Ki 11	Keszi psz. Zaránd, Gyula	T 11, G 11 11 7	II: V 40, V 41, S 32 14 7 14	4/5
Ki 12	Sajó-Keszi Gömör, Tornalja	Kr 12, J 1, J 7 5 15 6	II: H 1 15	9/1
Ki 13	Tisza-Keszi Borsod	T 9, Kü 12 4 8		8/0
Ki 14	Répás-Keszi psz. Nagyszalonta			0/0

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Ki 15	Nemes- és Oláh-Keszi Szilágy			0/0
Ki 16	Mező-Keszü Kolozsvár DK			0/0
Ki 17	Delne-Keszi Sáros, Sóvár	Ki 18 15	II: Ká 16b 10	1/1
Ki 18	Keszi-Les Sáros, a Tapoly m.	Ki 17 15		1/0
Ki 19	Nagy-Keszi Bács, Petrőc	Ki 20, Ki 21, Kü 21, Kü 20, Kr 30A, Kr 29, T 16 4 5 3 6 13 14 13	II: Ö 8 13	21/1
Ki 20	Kis-Keszi psz. Bács, Petrőc D	Ki 19, Ki 21, Kü 20, Kr 20, T 16 4 5 4 13 11	II: Ö 8 10	17/3
Ki 21	Bul-Keszi Bács, v. K.	Ki 19, Ki 20, Kü 21, Kü 20, T 16 5 5 7 9 8	II: Ö 8 9	19/3
Ki 22	Keszinci Valkó		II: S 39 10	0/3
Ki 24	Bátor-Keszi Esztergom	Kü 25, Ki 25, Kü 24 8 11 13	II: H 7 13	5/1
Ki 25	Kurta-Keszi Komárom v. ÉK	Ki 26, Ki 24 9 11	II: H 7, Ö 28 3 6	4/8
Ki 26	Vár-Keszi + Komárom v. K	Ki 26, Kü 24, M 18 9 12 13	II: Ö 10, H 7, Ö 28 9 6 3	5/10
Ki 27	Nagy-, Kis-Keszi Komárom v. Ny	M 18, M 19 9 13	II: Ö 10 12	4/1
Ki 28	Bán-, Kis Keszi Érsekújvár É	M 15, M 16, Kr 31 2 9 15		9/0

Ki 29	Mező-Keszi psz. Nyitra, Ürmény	M 15, M 16, J 15, T 17, Kr 31, M 17, G 28 15 13 14 5 7 11 15	II: Bcs 26 8	13/3
Ki 30	Hydrad-Keszi Nyitra, Család m.	G 28, G 27, M 17 7 15 15	II: Ká 1, B 52 5 10	5/8
Ki 31	Buda-Keszi Buda-Ny	N 19, J 16, J 17, M 21, M 22, J 18, Kü 34 4 9 11 13 14 11 15	II: Ko 117, Ká 5, Ö 11, Ö 25 9 14 5 9	13/12
Ki 32	Sár-Keszi Sz. fehérvár Ny	J 19, N 21, Kr 33 6 15 3	II: B 55, B 42, L 4, S 22 4 13 4 3	9/16
Ki 33	Pap-Keszi Veszprém, Fűzfő	Kr 35, Kr 34, J 19 13 9 13	II: B 55, B 42, B 16, Ö 14, Ö 15, L 4 15 5 7 12 13 14	5/12
Ki 34	Gyula-Keszi Zala, Tapolca	G 37 15	II: Ö 16b, Ö 16a 7 9	1/6
Ki 35	Kis-, Nagy-Keszi + Zala, Csabrendek m.	M 31, J 20 7 9	II: Tá 73, S 47, V 72 8 10 14	6/7
Ki 36	Magyar-Keszi Tolna, Ozora Ny	N 22, M 24, Kr 36, Kr 37, Kr 38 5 8 10 15 15	II: B 17, S 17 8 13	13/4
Ki 37	Kesző-Hidegkut Tolna, Tamási K		II: Sz 94b, Sz 94a, B 21, Tá 83, Ká 84 9 11 8 10 13	0/11
Ki 38	Keszü Pécs D	M 29, Kr 41 5 6	II: Sz 92, V 79, Ko 80 13 4 11	8/7
Ki 39	Vár-, Egyházas-Kesző Vas- és Soporon	G 40, T 24 14 5		6/0
Ki 40	Keszi + Balaton, szt. György	Kr 43, Kr 46 8 8	II: S 38, Ö 27, B 18 1 9 8	6/11
Ki 41	Kesző Somogy, Toponár	G 39, Kr 44 15 12	II: Ö 37, Ö 18, B 48 14 9 13	2/5
Ki 42	Keszin + Nagykanizsa DK	Ki 49 12	II: B 24, S 23 8 9	1/6
Ki 43	Keszi + Zala, Nova m.	M 32, Kr 49 3 7	II: S 48, Ká 74 14 13	8/2

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Ki 45	Kezy + Hont, Borfő	Kr 4, G 4, Ki 5, T 4 5 7 13 12	II: V 6, Tá 121 6 15	10/4
Ki 47	Szirák-Keszi Nógrád, Erdőkürt	Kü 7, M 1, Kr 2, Kr 3 4 11 15 15	II: Bc 1, V 4 10 14	8/4
Ki 48	Keszővölgy szőlő Győr, Felpéc	M 30, T 20, G 40 14 13 11	II: S 5, S 3, V 70 11 13 11	3/3
Ki 49	Gyura-Keszi szántó Zala, Nagybakónak	Ki 42 12	II: S 34, S 49 3 12	1/6
Ki 50	Keszi-Kut Somogy, Karád D	Kr 40 2	II: B 39, Ká 73b, B 19 6 2 15	5/9
		Összesen: 303	II: 209	Átlag: 6,4/4,5

Megjegyzések:

Ki 47-hez: Kniezsa adattárában H 13 alatt szerepel, de térképéről lemaradt (id. m. 460)

Ki 48-hoz: Pesty 20.290

Ki 49-hez: Zala megye földrajzi nevei 545.

Ki 50-hez: Somogy megye földrajzi nevei 219.

Az 1739-ből származó Keszy Rétye adat (Schram: XVI–XVIII. századi földrajzi nevek, 131. Bp. 1973.) nem Németi, hanem Ór határára vonatkozik. Mindaddig személynévi eredetre kell gyanakodnunk, amíg egy korábbi adat nem bizonyítja 'Kezy' falu létezését e tájon, Ungban.

Az 1393-ban említett pozsonymegyei Kezew (ZsiO. I. 340.) Csataj és Nyárasd között egy 45 km hosszú szakaszon kereshető. Nem vehettük föl.

A Keszi bányatelephoz a nógrádi Kisterenyén az 1882-es helységnévtár adata önmagában nem elegendő.

A dunaradványi „Zsitva Kesz”-t Kurtakeszi tőszomszédságában nem tekintettük az utóbbival egykorú, de önálló településnek.

A Száraz-Vizes-Kesző völgy a Mátrában (Pesty 19.115) a vadalmára (keszőce, kesző) utaló helynév és nem a keszi törzsre.

A Kálmánd határában 1436-ban említett „Keetchokaskezy” (Maksai: A középkori Szatmár megye 155. Bp. 1940.) inkább 'két Csókás köz'i'-nek értelmezhető.

Szarka Gyula munkájában (A váci egyházmegye történeti földrajza a török hódítás korában, 82, Vác 1940.) felsorol egy „Kezy”-t Pest megyében 1680-ból, közelebbi helymeghatározás nélkül.

Ha valaki a Márki Sándor által Arad megyében 1553–61-ből idézett „Revkecz, Revekcs” nevet Révkeszinek olvassa, mint ahogy erre már példa volt, az a Berkest is Bérkeszinek tarthatja.

Szászkézd nevének keszi eredete is fölmerült már a szakirodalomban, mint eshetőség. (Kniezsa, Kiss Lajos). Miután az okleveles alak Kyzd, sokkal inkább Kisgye régi Kizdia (Csánki I. 761) alakjával függ össze, mint keszivel, nem minősíthetjük törzsnév eredetűnek.

BERÉNY

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
B 1	Karancs-Berény Nógrád, Salgótarján	Ki 7, T 5 4 9	II: S 7, B 47 9 8	8/6
B 2	Kis-, Nagy-Biriny Borsod, Múcsony	Kr 13 12		1/0
B 5	Jász-Berény Jászág	Kr 24 10	II: Ö 2 15	3/1
B 6	Mező-Berény Békés	Kr 25, M 11b, M 13 9 10 12	II: L 11 15	7/1
B 12	Temes-Berény Temes, Csák	Kr 6, J 3 10 13		4/0
B 13	Berény Hunyad, Szászváros		II: Sz 53 12	0/1
B 14	Lovas-Berény Székesfehérvár ÉK	N 21, N 20, Kr 51 12 12 13	II: Ká 88, S 42 12 15	3/2
B 15	Csák-Berény Székesfehérvár ÉNy	Kr 32, N 21, Kr 51 3 12 13		7/0
B 16	Vörös-Berény Veszprém	Kr 35, Kr 34, Ki 33 7 11 7	II: Ö 14, Ö 15, B 42 5 6 12	7/9
B 17	Nagy-Berény Siófok DK	M 24, Kr 36, Ki 36, N 22 5 6 8 9	II: S 17, H 5 5 11	14/6
B 18	Balaton-Berény Keszthely DK	Kr 46, Kr 43, Ki 40 15 14 8	II: Ö 27, S 38 6 7	5/6
B 19	Kis-Berény Lengyeltóti D	Kr 43, Ki 50 12 15	II: Bc 40, Tá 119, B 38, Ö 34 14 12 5 8	2/10
B 21	Diós-Berény Tolna, Varsád Ny	Ki 37 8	II: Tá 83, Ká 84, Sz 95 3 4 14	3/11
B 23	Iklan-Berény Sopron, Csepreg ÉK	Kr 45, M 33 7 12	II: S 4 3	4/5
B 24	Iharos-Berény Nagykanizsa DK	Ki 42 7	II: S 23 7	3/3

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
B 41	Berényvár Gömör, Felsőhangony	J 1 5	II: S 33, H 1, L 2, L 1 3 13 13 12	5/8
B 42	Berhida Veszprém	Ki 33, J 19, Kr 34, Ki 32, M 23 4 9 10 13 15	II: B 16, S 22, L 4 11 14 9	13/5
B 31	Borsos-Berény Nógrád, Pusztaberki	J 2, Ki 1, N 1 7 12 15	II: S 11, B 49 6 8	5/6
B 48	Berenye Somogy, Kaposgyarmat	G 39, Kr 47, J 23, Ki 41 2 15 13 13	II: Ká 77, Ö 37, Tá 122 5 14 13	8/7
B 49	Pusztá-Berény Nógrád	J 2 7	II: S 11, B 31 3 8	3/8
B 50	„Beryn” + Komárom, Ekecs	M 19, Kü 32, N 16 4 13 4		11/0
B 52	Berényhegy külter. Érsekújvári j.	G 28, M 17, T 17, Kr 31, G 27, Ki 30 6 15 14 11 4 10	II: Ká 1, B 26 3 10	14/8
B 53	„Berhen” + Nyitra, Vágsellye	J 15, Ki 29, M 16, Kü 31 2 12 15 13		8/0
B 54	Berényvár dűlő Esztergom, Mogyorósbánya	T 18, G 36, N 29 12 12 6		5/0
B 55	„Beren” + Fejér, Nádasladány	J 19, Ki 32, Kr 33, Ki 33, M 23 3 4 6 15 13	II: L 4, B 42 2 10	15/8
B 56	„Beren” + Somogy, Igal	Kr 44 5	II: Sz 93, O 1, Ö 18, Ö 37, H 17 14 3 8 8 12	5/13
		Összesen: 163	II: 124	Átlag: 6,3/4,8

Megjegyzések:

B 52-höz l. 1: 75.000 arányú térképet Dicskétől Ny-ra. Előfordul 1570: Nagy Gerin, Kis Berin (Fekete L. 152 l. jegyzet)

B 53-hoz: + 1138: Buren, 1214: Berhen (Pais 24.)

B 54-hez: 1193: Biren, MES 1.145 és Pesty: 14/3.7.

B 55-höz: 1283: Beren, ÁUO 4. 259

BERENCS

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Bc 3	Száraz-Berencs Abaújvár, Szikszó	Kr 14, Kr 17, Kr 13 4 8 9	II: Bc 4, Bc 35, S 43 11 10 13	11/5
Bc 4	Berencs Abaújvár, Gagybátor	Kr 15, Kr 14, Kr 13 15 13 15	II: B 3, S 43 15 5	3/6
Bc 26	Berencs Nyitra v. D	T 17, Kr 31, Ki 29, G 27, G 28, M 17 3 3 8 11 7 8	II: B 52, Ká 1 10 11	20/4
Bc 37	Rétköz-Berencs Szabolcs, Kisvárdá		II: Tá 19, Ká 21 11 13	0/2
Bc 39	Berencse psz. Somogytúr	Kr 40, Ki 50 3 6	II: B 19, Ká 73b 15 4	8/6
Bc 40	Berencse psz. Somogy, Osztopán	Ki 41 15	II: B 19 14	1/1
Bc 47	Berencs Somogy, Szigetvár		II: Ká 115 14	0/1
		Összesen: 43	II: 25	Átlag: 6,1/3,6

ÖRS

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Ö 1	Örsúrvára Borsod, Kács	N 4 15		1/0
Ö 2	Tarna-Örs Heves	J 8 9	II: V 3, B 5 6 15	3/4
Ö 3	Sajó-Örs Borsod	Kü 12, T 9, N4, M 6 10 13 15 9		8/0
Ö 5	Tisza-Örs Heves	T 22 8	II: Tá 23 15	3/1
Ö 6	Örs síkja Csanád, Makó	N 10 15	II: L 12 10	1/3
Ö 7	Ürs psz. Torontál, Valkány	Kr 26, T 14 4 14	II: L 12 15	6/1
Ö 8	Ürös psz. Bács, Palánka	T 16, G 22, N 11, Ki 20, Ki 21, Kü 20 4 8 12 10 9 13	II: S 40 15	14/1
Ö 9	Örs + Bodrog, Dunapart	N 23, N 26, J 21 15 13 6		5/0
Ö 10	Örs-Ujfalú Komárom v. Ny	Ki 27, M 18, Ki 26 12 7 8	II: Ö 28, H 7 12 15	7/2
Ö 11	Buda-Örs Buda DNy	Ki 31, N 19, J 16, J 18 5 9 9 15	II: Ko 117 9	12/3
Ö 12	Alsó-Örs psz. Fejér, Mány	J 18, G 36, T 18, Ki 34, N 29, Kü 35 9 6 14 15 10 4		16/0
Ö 13	Mező-Örs Győr v. DK	N 25, T 19, T 20 8 15 10	II: S 41, S 5, V 70, V 71, Tá 69 14 10 15 15 9	7/9
Ö 14	Felső-Örs Zala, B. füred É	Kr 35, Ki 33, Kr 34 6 13 15	II: Ö 15, B 16 3 5	5/10
Ö 15	Alsó-Örs Zala, Balaton	Kr 35, Ki 33 9 13	II: Ö 14, B 16 3 7	4/8
Ö 16a	Kővágó-Örs Zala, Balaton	Ki 34, G 37 9 9	II: Ö 16b, S 35 4 9	6/8

1020

TÖRÖK SANDOR

Ö 16b	Kis-Örs Zala, Balaton	Ki 34, G 37 8 14	II: Ö 16a, S 35 4 13	4/6
Ö 17	Örs psz. Fejér, Pusztaegres		II: S 24, Ká 87 11 14	0/2
Ö 18	Rác-Örs Somogy, Szt. Gáloskér	Kr 44, Ki 41 4 9	II: B 56, O 1, Ö 37, H 17 9 9 9 15	8/10
Ö 25	Örs + Pilis(Ó-Budaörs)	J 16, J 17, M 21, N 19, M 22, Ki 6, Ki 31, 8 3 4 5 6 11 9 Kü 34 13	II: Ká 5 5	26/5
Ö 26	Örs + Temesvár DNy		II: S 15 4	0/5
Ö 27	Vörs Somogy, Balaton	Ki 40, Kr 46 9 15	II: S 49, B 18, S 38 13 6 9	4/7
Ö 28	Örsi psz. Komárom, Hetény	Ki 26, Ki 25, Kü 24, M 18 3 7 12 15	II: Ö 10, H 7 12 4	10/6
Ö 30	Örsed + Nagykőrös K	J 11, Kü 17, T 15 7 13 14	II: S 4, V 34 15 15	5/2
Ö 31	Örs + Szatmár, Nagykároly		II: Ko 24a 10	0/3
Ö 32	Örs + Szilágy, Zilah			0/0
Ö 33	Örs + Tolna, Dunaföldvár	Kr 42 15		0/1
Ö 34	Örs Somogy, Lengyeltóti	Kr 43 10	II: B 38, B 19, Ö 16b, Ö 16a 2 8 14 15	3/10
Ö 35	Örs + Szepes, Korompa			0/0
Ö 36	Orsova Krassó-Szörény			0/0
Ö 37	„Vrsi” + Somogy, Fonó	Kr 44, G 39, Kr 47 11 15 12	II: B 48, Ö 18, B 56, Tá 82, H 17, O 1 14 12 8 13 9 11	3/10
		Összesen: 162	II: 116	Átlag: 5,2/3,7

VARSÁNY

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
V 3	Varsány Heves, Visznek	J 8 7	II: Ö 2 5	3/5
V 4	Varsány psz. Pest, Hatvan	M 1, Kü 7, Ki 47 15 15 14		3/0
V 6	Varsány Hont, Léva K	G 4, Kr 4, Ki 5, Ki 45 8 2 9 6	II: Tá 121 15	14/1
V 9	Varsány Nógrád, Szécsény	M 3, Kü 2, Kr 5, G 3, T 3, Kr 2 10 8 9 15 11 12	II: S 7 15	12/1
V 20	Varsány Szabolcs, Kisvárd		II: Ká 21, L 7, H 28, H 27 15 14 15 15	0/4
V 31	Varsányhely psz. Bihar, Sarkad	N 9, J 9, Kr 22, T 11 6 6 9 6		12/0
V 32	Varsány dűlő Bihar, Komádi	M 9, Kr 22 13 15		0/2
V 33	Varsányegyháza psz. Szolnok, Dévaványa	Kr 25 9	II: L 11 10	3/3
V 34	Tisza-Varsány külter. Szolnok, Rákóczi falva	J 11 10	II: Ö 30 15	3/1
V 37	Varsány Torontál, Törökkanizsa	T 14, Kr 26 7 15		4/0
V 38	Varsány Torontál, Bóka		II: Sz 48 13	0/1

V 40	Fazekas-Varsánd Arad, Kisjenő	Ki 11, G 11, J 6, T 8, Kr 11 14 12 6 11 13	II: V 41, S 32 11 13	7/2
V 41	Gyula-Varsánd Arad, Gyula	G 11, J 6, Ki 11 12 15 7	II: V 40, S 32 11 7	5/4
V 70	Liki-Varsány Győr, D	T 20, N 25, Ki 48 6 14 11	II: S 3, S 5, V 71 9 13 10	5/7
V 71	Veszprém-Varsány Veszprém, Zirc	T 20, N 25 6 8	II: S 3, S 41, V 70 14 3 10	6/9
V 72	Varsány + Vas, Jánosháza	J 20, Kr 35, M 31 10 14 9	II: S 2, S 37 10 4	7/8
V 78	Varsány dülő Baranya, Szt. István	M 28, M 27 3 11	II: Ká 115 11	6/1
V 79	Varsány + Baranya, Árpád	Kr 41, Ki 38, M 29 2 4 5	II: Sz 92, Ko 80 13 8	15/4
V 89	Varsány Fejér, Mártonvásár	N 20 12	II: Sz 96, V 90, Ká 88, S 42 6 15 10 9	1/10
V 90	Duna-Varsány Pest, Csepel D		II: V 89, Sz 96 15 14	0/2
V 119	Oszián psz. Ruma, Szerémség	M 40, T 26 7 10		6/0
		Összesen: 114	II: 63	Átlag: 5,4/3

Megjegyzés:

A Somogyban, 1276-ban említett 'Vosyan'-t (Kniezsa J 18) pontos hely hiányában mellőznünk kellett.

OSZLÁR

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)				értékszám I/II
		távolsága km-ben				
O 1	Aszlár + Somogy, Szt. Gáloskér	Kr 44 3		II: Ö 18, B 56, Sz 93, H 17 9 3 13 15	5/10	
O 2	Oszlár psz. Pest, Sáp, Uri			II: S 14, L 16 11 15	0/2	
O 3	Tiszaeszlár Szabolcs			II: L 6 2	0/5	
O 4	Tiszaoszlár Borsod	Kü 12, T 9, Ki 13, M 6 3 5 10 14		II: Ö 3 9	14/3	
O 5	Ozlar + Somogy, Balatonújlak	Kr 43, Ki 40, Kr 46 9 1 7		II: B 18, Ö 27, S 38 3 8 5	11/13	
O 6	Ozlar + Temes, Fólya, Sipet	Kr 6, T 6, J 3, N 2 2 11 8 15		II: B 12 8	10/3	
O 7	Ozlar Nógrád, Kékkő D	Ki 3, Ki 2, Kr 5 11 14 15			3/0	
		Összesen: 43		II: 36	Átlag: 6,1/5,1	

Megjegyzés:

Az O2 és O 7 helymeghatározása Györffy György helyszínvázlatai alapján vált lehetségessé.

BERCEL

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Bc 1	Bercel Nógrád, Szirák	Kr 2, T 3, Kü 7, Ki 47 7 8 12 14		8/0
Bc 2	Cegléd-Bercel Pest		II: L 16 15	0/1
Bc 3	Bercel + Komárom, Tata	T 18, Kü 24 12 14		2/0
Bc 4	Bercel dűlő Abaúj, Szikszó	Kr 17, Kr 14, Kr 13 10 10 3	II: B 3 10	9/3
Bc 5	Tisza-Bercel Szabolcs	M 7 13	II: S 44 8	1/3
		Összesen: 20	II: 7	4/1,4

BEREND

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
			távolsága km-ben	
Bd 8	(Szamos-)Berend Szatmárnémeti		II: H 18 9	0/3
Bd 11	Nádas-Berend Kolozs, Kalotaszeg		II: S 19 12	0/1
Bd 22	Bőrönd Zalaegerszeg		II: S 16, Ká 117 9 7	0/6
Bd 32	Tószok-Berénd Veszprém, Devecser	J 20 15		1/0
Bd 44	Boros-Berend Arad, Borossebes			0/0
Bd 45	Berend-földe + Nógrád, Karancsalja	T 5, Ki 7, M 3 2 9 15	II: B 1, S 7, Ko 11 8 10 9	9/9
Bd 51	Berénd (ma Baranda) Torontál, Pancsova			0/0
		Összesen: 10	II: 19	Átlag: 1,4/2,7

TÁRKÁNY

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben	értékszám I/II
T 1	Tel-Tárkány Heves, Eger		II: Ö 1 15 0/1
T 2	Mező-Tárkány Heves, Mezőkövesd DNY	M 8, J 8 12 14	2/0
T 16	Tárkány Abaújvár, Szepsi		II: H 2, L 5, Sz 15 6 9 14 0/7
T 18	Nagy-, Kis-Tárkány Zemplén, Csap Ny		II: Tá 19 10 0/3
T 19	Tárkány Szabolcs, Kisvárd		II: Tá 18, L 7, B 37 10 10 11 0/7
T 23	Tárkány-foka Debrecen Ny		0/0
T 29	Kőrös-Tárkány Bihar		0/0
T 36	Tárkán psz. Csongrád, Derekegyháza	T 13, N 10 10 15	II: V 35 7 4/3
T 39	Tárkány + Temesvár ÉNy	M 4, G 9, Kr 7 3 10 12	II: Sz 47 15 9/1

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben	értékszám I/II
T 69	Tárkány Komárom, Kisbér	T 19, N 25 13 11	II: Ö 13 9 2/3
T 73	Tárkány psz. Zala, Sümeg	Ki 34, Ki 35, J 20, M 31 15 8 14 14	6/0
T 82	Tárkány külter. Tolna, Ujdombovár	J 23, Kr 47 14 8	II: Ö 37, H 17, Ko 81a, Tá 122 13 7 15 9 4/8
T 83	Tárkány psz. Tolna, Szakály	Ki 37 10	II: S 36, Ká 84, B 21, V 85 15 6 3 9 3/12
T 119	Tárkány Somogy, Ordacsehi	Kr 43 15	II: Ö 34, Ö 16, Ö 16a, B 38, B 19 4 9 11 7 12 1/13
T 120	Tárkány Szatmár, Nyirmeggyes	Kr 19 15	II: H 20 5 1/5
T 121	„Tarkan” + Hont, Bagonya	Ki 5, Ki 45 13 15	II: V 6 15 2/1
T 122	Tárkány Somogy, Nagyberki	Kr 47, J 23, G 39 3 8 14	II: Ö 37, H 17, Ká 77, Tá 82, B 48 9 10 15 9 13 7/11
		Összesen: 41	II: 75 Átlag: 2,4/4,4

KÁLIZ

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
K 1	Kalász Nyitra v. K	G 28, M 17, G 27, T 17, Kr 31, Ki 20 5 14 8 14 13 5	II: B 26, B 52 10 3	16/8
K 5	Buda-Kalász Pilis	M 21, J 17, M 22, Ki 6, N 19, J 16, M 2, 2 4 5 6 10 11 11 Ki 31, Kü 34 15 15	II. Ö 25 5	25/5
K 16b	„Kóház” + Sáros, Szedikert	Ki 17 10		3/0
K 17	Kaluzer Zemplén, Sárospatak	M 38 4		5/0
K 17a	Kaluza Ung, Vinna	Ki 49 15		1/0
K 21	Nyir-Kárász Szabolcs	Kr 18 10	II: Sz 22, B 37, V 20 13 14 15	3/3
K 25	Kárásztelek Szilágyosmlyó		II: S 12 11	0/1
K 73a	Karachfalva ma Kalos, Zala		II: Ko 75 3	0/5
K 73b	Keliz Somogy, Karád	Kr 40, Kr 38, Ki 50, Kr 37 3 15 2 14	II: B 39 5	12/5
K 74	Kálócfa Zalalövő	M 32, Ki 43, Kr 49 12 13 6		5/0

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
K 77	Karászfa ma Gálosfa, Somogy	G 39, J 23, Kr 47 3 12 15	II: B 48, Tá 122 5 15	7/6
K 81	Karász Baranya, Hosszúhetény	J 24 10	II: Ko 81a, H 9 7 11	3/4
K 84	Kalaznó Tolna	Ki 37 13	II: B 21, Tá 83 4 5	1/10
K 87	Kálóz Fejér, Sárbogárd		II: S 14, Ö 17 8 13	0/4
K 88	Kálózd psz. Fejér, Vál	N 20 12	II: Sz 96, V 89, B 14, S 42 12 10 12 4	1/8
K 115	Karász psz. Baranya, Okorág	M 28, M 27 9 12	II: V 78, H 10 11 14	4/2
K 117	Kálódfa Zala, Egervár		II: Ká 118, S 16, B 22 13 4 7	3/9
K 118	Kalocza psz. Vas, Győrvar		II: Ká 117, S 16 13 15	0/2
		Összesen: 84	II: 72	Átlag: 4,7/4

Megjegyzés:

A térképünkön háromszög + K betűvel jelölt Káliz-eredetű helyeket táblázatainkban kénytelenek vagyunk Ká-val írni – háromszög hiányában – nehogy sok egyéb K kezdőbetűs törzsnévvel összetéveszthetők legyenek.

KOZÁR

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Ko 10	Kozárd Nógrád, Szirák	T 3, Kr 2 14 12		2/0
Ko 11	Kazár Salgótarján D	T 5 7	II: B 45 9	3/3
Ko 24a	Kozár Szatmár, Nagykároly		II: Ö 31 10	0/3
Ko 42	Kozárvár Szolnok-Doboka			0/0
Ko 72a	Kazár psz. Vas, Söpte	N 27 14		1/0
Ko 75	Kozár psz. Zala, Bánok-Szt. Gy.		II: Ká 73a 3	0/5
Ko 80	Nagykozár Baranya	M 29, Kr 41, Ki 38 8 6 11	II: Sz 92, H 9, V 79, H 8 12 10 15 15	7/8
Ko 81a	Egyházas-Kozár Baranya, ÉNy	J 24 10	II: Tá 82, Ká 81 15 8	3/4
Ko 117	Kozár Pilis, Bia	Ki 31, N 19, J 18, Kü 35 9 13 10 15	II: Ö 11, Ö 12, S 42, V 89 9 15 13 14	6/6
		Összesen: 22	II: 29	Átlag: 2,6/3,2

SZÉKELY				
jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Sz 15	Székely-tó Abaújvár, Péder		II: L 5, H 2, Tá 15 9 10 14	0/7
Sz 22	Székely Szabolcs, Nyiregyháza	Kr 18, M 7 9 10	II: Ká 21, S 44 13 13	6/2
Sz 24	Székelyhid Bihar	N 7 10		3/0
Sz 27	Székelytelek Bihar, Nagyvárad			0/0
Sz 43	Székelyáj Kisszék, Doboka	J 13 10		3/0
Sz 45	Székelyó Kolozs, Bánffyhunyard			0/0
Sz 46	Székelyszeg= =Temes Székeskút		II: Sz 47 15	0/1
Sz 47	Bor-Székely + Temesvár ÉNy		II: T 39, Sz 46, S 9 15 15 15	0/3
Sz 48	Székelytelke + Torontál, Csák		II: V 38 13	0/1
Sz 49	Székely + Temes, Fehértemplom			0/0
Sz 50	Felső-Székely + Temesvár ÉK	J 4, G 9, Kr 7 5 10 12		9/0
Sz 52	Seculului hegy Hunyard, Lunkány			0/0
Sz 53	Székely-Süly patak Hunyard, Bencenc		II: B 13 12	0/1

Sz 54	Secului hegy Torda, Aranyosbánya	M 34 12	II: Sz 115 11	1/1
Sz 57	Székely + Szerém, Nikince		2	0/0
Sz 58	Sekulinci Verőce, Papuk hg. É		1	0/0
Sz 62	Székelyfalva Pozsony, Sasvár			0/0
Sz 90	Székely-erdő Somogy, Böhönye			0/0
Sz 92	Székely-szöllő Baranya, Úrög	M 29, Ki 38, Kr 41 8 13 14	II: V 79, Ko 80, H 9 13 12 14	5/3
Sz 93	A.- és F.-Székely Tolna, Szakcs		II: S 36, B 56, O 1 5 14 13	0/7
Sz 94	Nagy-Székely Tolna, Simontornya	Ki 37 11	II: Sz 95 4	1/5
Sz 95	Kis-Székely Tolna, Simontornya	Ki 37 9	II: B 21, Sz 94 14 4	3/6
Sz 96	Székely + Fejér, Tárnok		II: Ko 117, Ö 11, V 90, V 89, S 42, Ká 88 14 15 14 6 8 12	0/10
Sz 115	Székelykő Torda-A. Torockó		II: Sz 54 11	0/1
		Összesen: 31	II: 48	Átlag: 1,2/1,9

Megjegyzés:

Sz 54 csak akkor tekinthető székely eredetűnek, ha egy Vărful Seculului-ra 'Székelyek hegyé'-re vezethető vissza, ami Aranyosszék közelében feltehető.

SÁG

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
S 1	Ság Nyitra, Galgóc	Kü 30, Kü 29 8 10		6/0
S 2	Alsó-Ság Vas, Sághegy		II: G 72, S 47 10 14	0/4
S 3	Bakony-Ság Veszprém, Pápa	Gy 40, Ki 48, T 20 12 13 15	II: V 71, V 70 14 9	3/4
S 4	Felső-Ság Sopron (ma Simaság)	Kr 45, M 33 7 9	II: B 23 3	6/5
S 5	Győr-Ság Győr D	M 30, T 20, N 25, Ki 48 10 8 14 11	II: Ö 13, V 71, V 70 9 13 8	8/7
S 6	Ipoly-Ság Hont	T 4, N 1, J 2, Kü 44 13 13 15 15		4/0
S 7	Karancs-Ság Nógrád, Szécsény	Kü 2, T 5, M 3, Ki 7 13 11 6 5	II: V 9, B 1, B 45 15 10 10	10/7
S 8	Magyaró-Ság Torda-A. Alsójára			0/0
S 9	Német-Ság Temes, Ujarad	T 7, Kr 8 10 11	II: Sz 47 15	4/1
S 10	Olló-Ság Krassó-Sz. Lugos			0/0
S 11	Rét-Ság Nógrád	J 2, Kü 44 8 15	II: B 31, B 49 6 3	4/8
S 12	Sarma-Ság Szilágy, Zilah		II: Ká 25 11	0/1
S 13	Szombat-Ság Bihar, Magyarcséke			0/0
S 14	Tápió-Ság Pest, Nagykáta		II: L 16 7	0/3

S 15	Temes-Ság Temesvár		II: Ö 26 4	0/5
S 16	Ságod Zalaegerszeg		II: S 48, B 22, Ká 117, Ká 118 12 10 4 15	0/10
S 17	Ságvár Somogy, Tab	Kr 36, M 24, Ki 36, N 22 6 8 13 15	II: H 32, B 17 6 5	8/6
S 18	Csik-Ména-Ság Csik			0/0
S 19	Sas-Ság Kolozs, Nádamente		II: B 11 12	0/1
S 21	Szarvas-Ság Arad, Máriaradna			0/0
S 22	Ság hg. és psz. Fejér, Sárszentmihály	Kr 23, Ki 32, J 19, M 23, N 21 2 3 7 15 14	II: B 42, B 55, L 4 14 4 5	15/11
S 23	Ság psz. Somogy, Liszó	Ki 42 9	II: B 24 7	3/3
S 24	Besenyő-Ság + Fejér, Káloz		II: Ká 87, Ö 17 8 11	0/4
S 25	Széna-Ság Vas, Körmend	G 41 6		3/0
S 26	Ság Nagyszeben külvárosa			0/0
S 27	Ság psz. Verőce, Valpó			0/0
S 28	Ság psz. J. NK-Szolnok, Tiszaug	Kü 17 4		5/0
S 29	Ölyves-Ság Hunyad, Nándorválya			0/0
S 30	Ságod Bács-Bodrog, Sükösd			0/0

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben	értékszám I/II	
S 32	Ság + Békés, Varsány, Pél, Elek	Ki 11	II: V 41, V 40 7 13	1/4
S 33	Daru-Ság Gömör	J 1 3	II: B 41, H 1, L 2, L 1 3 12 12 12	5/8
S 34	Ság + Zala, Kanizsa, Ujudvar	Ki 42, Ki 49 15 3		6/0
S 35	Ság psz. Zala, Akali-Zánka	G 37 8	II: Ö 16a, Ö 16b 9 13	3/4
S 36	Ság psz. Tolna, Pári	Kr 38 15	II: Sz 93 5	1/5
S 38	Sági tó Somogy, Kéthely	Kr 43, Ki 40, Kr 46 8 1 7	II: B 18, Ö 27 8 9	11/6
S 39	„Zabad-Ság” + Valkó, Gabos	N 13, Ki 22 7 10		6/0
S 40	„Zabadh-Ság” Valkó, Atya(=Szarengrad)	J 14, G 22, N 11 6 9 12	II: Ö 8 15	7/1
S 41	Ság psz. Veszprém, Sikátor	T 20, N 25, T 19 10 7 14	II: Ö 13, Ö 25, V 71, V 70 14 8 3 10	6/10
S 42	Ság + Fejér, Kuldó-Tordas	N 20 14	II: B 14, V 89, Sz 96, Ká 88, Ko 115 15 8 8 4 13	1/13
S 43	Saagh + Abauj-T. Gygyvendégi	Kr 15, Kr 14 10 13	II: B 4, B 3, Ö 27 5 13 13	4/7

S 44	Ságszeg (stb) Szabolcs, Nagyhálász	M 7 5	II: Bc 36 8	5/3
S 45	Ság= = Hont, Ipolytölgyes	Ki 4, G 5, G 6, M 39, Kü 44 2 7 12 10 9		15/0
S 47	Ság psz. Vas, Karakó	M 31, Ki 35, J 20 7 10 9	II: S 2, V 72 14 4	9/6
S 48	Ság-hegy Zala, Sárhida	Ki 43 14	II: S 16 12	1/1
S 49	Ságod psz. Zala, Garabonc	Ki 49 12	II: S 34 12	1/1
S 50	Telek-Ság Udvarhely, Zetelaka			0/0
		Összesen: 162	II: 157	Átlag: 3,5/3,4

Megjegyzés:

S 18 eredetileg *Ménes-ság*. I. 1567: Menessagh, 1770: Méneság (Wagner: Historisch-statistisches Ortsnamenbuch für Siebenbürgen, 1977 Köln.) Nem vettük föl a *Hassaag*, *Harság* (Cs. I. 296) és Hassagh, Hassag Hásságy (Pld.: Gy. I. 314 és Cs. II. 489.) néven említett helyeket, mert ezek a hárs, eredetileg has, hass (1158/1323/1403: Hasfa, 1335: hassufo TESZ II. 63.) és ágy összetételei, akárcsak Szil + ágy = Szilágy. Mellőztük a szatmári *Buságot*, mely 1685-ben bukkan fel a korábbi Bwyakfalwa helyett. Aligha tartozhat ide a csongrádmegyei *Nagy- és Kis-Királyság* (1461: Kiralsaag). Ezt a nagy birtokot Szilágyi Mihály nevezte így el, amikor birtokába került. Az 1193-ban említett „Sag berk” véleményünk szerint a fejér-megyei Isztimértől DNY-ra lévő Sár-berek elírása lehet. A baranyai *Ózsák* pusztát és az egykori *Sákosfalura* emlékeztető Zsákos dűlőt Rózsafa határában (I. Horváth J. Gyula és Timár György: XVI. századi dikális konskripciók Baranya megyéről 445. és 446., Pécs 1973.) nem tekintjük Ság-származékoknak a Csánkinál említett Sagwsfalwa (II. 520.) ellenére sem. Több régi Ság helyét okleveles említés ellenére sem tudta meghatározni Karácsonyi, Csánki, s így mi sem. A Fejér által idézett *Gasság*, *Gaszág* CD 9/1: 598, 600) semmi esetre sem vonatkozhat egy gaz Ság-ra.

HETÉNY

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)				értékszám I/II
		távolsága km-ben				
H 1	Hetényfő Borsod, Sajóvárkony	Ki 12, Kr 1, J 1				
		15	6	10	II: L 2, S 33, B 41	7/7
					3 12 13	
H 2	Hetény Torna, Debrőd				II: Tá 16, L 5, Sz 15	0/9
					6 10 10	
H 4	Hetény-egyháza Kecskemét					0/0
H 5	Hetény Ugocsa, Nagyszőlős					0/0
H 7	Hetény Komárom város ÉK	Ki 26, Ki 25, Kü 24, Ki 24			II: Ö 28, Ö 10	12/6
		6	3	9 13	3 15	
H 8	Lovász-Hetény Baranya, Pécsvárad K				II: H 9, Ko 80	0/4
					9 11	
H 9	Hosszú-Hetény Pécsvárad Ny	M 29, Kr 44, Sz 92			II: Ká 81, Ko 80, H 8	3/7
		15	15	14	12 10 9	
H 10	Heténye dűlő Baranya, Zaláta	M 27			II: Ká 115	3/1
		9			14	

H 11	Hetény + Baranya, Töttös	J 22 11			1/0
H 17	Hetény psz. Somogy, Kapospula	Kr 47 11		II: O 1, Tá 122, Tá 82, Tá 3, Ö 39, B 56 15 10 7 9 9 12	1/14
H 18	Hetény külter. Szatmár, Aranyosmeggyes			II: B 8 3	0/5
H 20	Hetény (ma Hodász) Szatmár	Kr 18 15		II: Tá 120 5	1/5
H 22	Hetény Torontál, Zsombolya			II: H 31 9	0/3
H 27	Hetyen Bereg, Mezőkaszony			II: L 7, V 20 12 15	0/2
H 30	Hetén Zemplén, Tállya	Kr 16, Kr 17 9 12			4/0
H 31	Hetény psz. Torontál, Kécsa			II: H 22 9	0/3
H 32	Hetény + Somogy, Jut-Ságvár	Kr 36, M 24 9 13		II: S 17, B 17 6 11	4/4
		Összesen: 35		II: 70	Átlag: 2/4,1

LADÁNY

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
L 1	Ladány tanya Borsod, Járdánháza	Kr 1, J 1 12 14	II: L 2, S 33, B 41 8 12 12	2/5
L 2	Ladány völgy Borsod, Sajóvárkony	Kr 1, J 1 6 11	II: L 1, S 33, B 41 8 12 13	4/5
L 4	Nádasd-Ladány Fejér	Ki 32, Kr 33, J 19, Ki 33, M 23 3 7 3 14 14	II: S 22, B 42, B 55 5 9 2	15/13
L 5	Ladányi rét Torma, Csécs		II: H 2, Tá 16, Sz 15 10 9 9	0/9
L 6	Tisza-Ladány Szabolcs, Tokaj D			0/0
L 7	Mező-Ladány Szabolcs, Kisvárda		II: Tá 19, H 27, V 20 10 12 13	0/5
L 9	Jász-Ladány Szolnok É	Kü 15, Kr 24, M 12 5 14 5		7/0
L 10	Püspök-Ladány Hajdú	N 5 5		5/0

L 11	Körös-Ladány Békés	Kr 25, M 11b, M 11a 10 13 15	II: V 33, B 6 10 15	5/4
L 12	Ladány psz. Torontál, Kiszombor	J 12 14	II: Ö 6, Ö 7 10 15	1/4
L 14	Ladány-Bene Kecskemét		II: H 4 15	0/1
L 16	Ladány psz. Pest, Pánd		II: S 14, Bc 2 7 15	0/4
L 17	Ladány Szabolcs, Nagykálló			0/0
		Összesen: 39	II: 50	Átlag: 3/3,9

Megjegyzés:

Az a tény, hogy az 1222-től kezdődően egy századon át *Nadan*, *Nadany*, *Nadam*-nak nevezett helységből (Györffy I. 511.) végül *Körös-Ladány* lett, önmagában is problematikus. Semmiképp sem vezethet arra a következtetésre, hogy a Privígye környékén 1344-ben említett *Nadan*, később *Nedanóc* vagy az Ugocsában 1698-ból ismert *Nadán hát egy-egy Ladányt* rejteget.

Mellőztük a Lodányokat (a Mezőtárkány melletti Besenyő határosaként 1278-ban említett Lodant és a gömöri, 1774-től adatolt Lodányt), a Ludányokat (Nyitrában, Nógrádban, Hevesben, Beregben és Barsban, holott az utóbbi az újkorban magyar ajkon Ladánnyá alakult) és a Ládonyokat (Nemesládony és Pórládony – 1234 : Ladun) mert az első kettő a Ludány nemzetség nevével a harmadik pedig a Bulcsútól származó Lád nemzetség nevével függ össze, mint annak locativus-a. A varasdi Ladanye sem lehet Ladány-eredetű, hiszen csak 1808-ban bukkan föl (Lipszky).

S Z E N T M I H Á L Y (röv.:Sz. Mi.)

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben	értékszám I/II
Sz. Mi. 1	Almás-Sz. Mi. Kolozs, Hidalmási j.		0/0
Sz. Mi. 2	Alsó-Felső-Sz. Mi. Torda, Tordai j.		0/0
Sz. Mi. 3	Sz. Mi. puszta Veszprém, Nagyvázsony m.	G 37 8	II: S 35 12 3/1
Sz. Mi. 4	Béga-Sz. Mi. Temes, Központi j.	M 4 14	II: Ö 26, S 15, Tá 39 10 9 15
Sz. Mi. 5	Német-Sz. Mi. Temes, Közp. j.		II: Ö 26, S 15 13 13 1/7
Sz. Mi. 6	Büd-Sz. Mi. Szabolcs, Dadai j.		II: O 3, L 6 12 12 0/2
Sz. Mi. 7	Csik-Sz. Mi. Csik, Szépvizi j.		0/2
Sz. Mi. 8	Kis-Sz. Mi. Vas, Felsőőri j.	N 27 12	0/0
Sz. Mi. 9	Nagy-Sz. Mi. Vas, Felsőőri j.	N 27 12	1/0
Sz. Mi. 10	Magyar-Sz. Mi. Torontál, Nagybecskereki j.		1/0
Sz. Mi. 11	Mező-Sz. Mi. Kolozs, Mezőörményesi j.		0/0
Sz. Mi. 12	Nádas-Sz. Mi. Kolozs, Nádasmenti j.		II: B 11, S 19 4 9 0/0
Sz. Mi. 13	Puszta-Sz. Mi. Vas, Németújvári j.		0/8
Sz. Mi. 14	Rába-Sz. Mi. Győr, Sokoróaljai j.	Ki 48, G 40 13 14	0/0

Sz. Mi. 15	Rákos-Sz. Mi. Pest, Gödöllői j.	J 16, M 22, M 21, Ki 6 10 10 13 12	II: Ka 15 14	8/1
Sz. Mi. 16	Sz. Mi.-hegy Somogy, Örtilos m.		II: S 23 11	0/1
Sz. Mi. 17	Székely-Sz. Mi. Udvarhely, Keresztúri j.		II: S 50 15	0/1
Sz. Mi. 18	Turóc-Sz. Mi. Turóc, Stubnyafürdői j.			0/0
Sz. Mi. 19	Vas-Sz. Mi. Vas, Szentgotthárdi j.	G 41 4 .	II: S 25 9	5/3
Sz. Mi. 20	Vég-Sz. Mi. Torontál, Alibunári j.			0/0
Sz. Mi. 21	Zala-Sz. Mi. Zala, Pacsai j.		II: S 48 7	0/3
Sz. Mi. 22	Sz. Mi.-fa Pozsony, Dunaszerdahelyi j.	N 16, Kü 32 11 14		2/0
Sz. Mi. 23	Kerka-Sz. Mi.-fa Zala, Novai j.	M 32, K 43, Kr 49, Ká 74 8 11 7 9		7/3
Sz. Mi. 24	Zala-Sz. Mi.-fa Zala, Egerszegi j.		II: S 48, S 16, Bd 22, Ká 117 12 8 9 9	0/10
Sz. Mi. 25	Sz. Mi.-falva Sáros, Kiszebeni j.		II: Ká 16b 12	0/1
Sz. Mi. 26	Sz. Mi.-Ur Nyitra, Érsekújvári j.	M 15, T 17, G 27, G 28, Kr 34, 15 13 3 12 10	II: B 26, Ká 1, B 52 11 10 7	11/7
Sz. Mi. 27	„Zentmihal” + Csepelsziget, Csép. m.		II: V 90, V 89 6 11	0/4
Sz. Mi. 28	Sz. Mi.-i puszta Somogy, Rinyaszentkirály m.	T 21, G 42, M 35 7 3 4		13/0

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Sz. Mi. 29	„Scentmihal” + Bihar, Megyes-Iklód	M 10, T 10, N 8, Kr 23a 2 8 8 13		12/0
Sz. Mi. 30	Pusztá-Sz. Mi. Csongrád, Szeged m.	T 27 10		3/0
Sz. Mi. 31	Sz. Mi.-fa pusztá Veszprém, Mezőkomárom m.	N 22, Ki 36 8 13	II: B 17, S 17 10 13	4/4
Sz. Mi. 32	Sz. Mi.-pusztá Hont, Szelléb m.	T 4, Ki 45 11 13	II: Tá 121, V 6 11 14	2/2
Sz. Mi. 33	„Puztascentmihal” + Bács, Kulpi m.	Kr 21, Ki 19, Kü 21, Kü 20, Ki 20, T 16, 4 4 5 10 7 12 Kr 30a 13	II: Ö 8 13	23/1
Sz. Mi. 34	Czobor-Sz. Mi. = Zombor			0/0
Sz. Mi. 35	„S. Michael” + Verőce, Diakovár m.			0/0
Sz. Mi. 36	„Zenthmyhal” + Szerém, Morovity m.			0/0
Sz. Mi. 37	Sz. Mi.-pusztá Somogy, Homok- szentgyörgy m.	M 35 15	II: B 47 15	1/1
Sz. Mi. 38	Sz. Mi.-fa Somogy, Gyöngyösmellék m.		II: B 47, Ká 115 10 11	0/4
Sz. Mi. 39	„Zenthmyhal” + Zala, Bánokszentgyörgy m.	M 32, Ki 43 15 15	II: S 34 15	2/1

Sz. Mi. 40	„Zenthmihal” + Zala, Nagyzanizsa m.			0/0
Sz. Mi. 41	Sz. Mi.-puszta Zala, Sz. grót m.		II: Koz 75, Ká 73a 2 3	0/10
Sz. Mi. 42	Mihovlyán = Dráva-Sz. Mi. Zala, Csáktornya m.			0/0
Sz. Mi. 43	Csány-Sz. Mi. + Zala, Csány m.		II: Koz 75, Ká 73a 10 7	0/6
Sz. Mi. 44	Sz. Mi.-puszta Fejér, Adony m.			0/0
Sz. Mi. 45	Sz. Mi.-puszta Komárom, Nagyigmánd m.	T 19 11	II: Tá 69 8	1/3
Sz. Mi. 46	Sz. Mi.-falva + Baranya, Szigetvár m.	M 38 8	II: V 78, Ká 115 9 7	3/6
Sz. Mi. 47	Sz. Mi. Liptó, Németlipcsei j.			0/0
Sz. Mi. 48	Sz. Mi. Maros-Tisztes, Régeni alsó j.			0/0
Sz. Mi. 49	Sz. Mi.-halom Csongrád, Szentés m.		II: V 35, T 36 6 12	0/4
Sz. Mi. 50	Sz. Mi.-egyháza + Békés, Körösladány m.	Kr 25 14	II: V 33, L 11 9 5	1/8
		Összesen: 106	II: 104	3: 2,1/2,1

SZENTMÁRTON (röv. Sz. Má.)

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett) távolsága km-ben		értékszám I/II
Sz. Mi. 1	Aló-Sz. Má. Baranya, Siklósi j.			0/0
Sz. Má. 2	Kis-Sz. Má. Baranya, Siklósi j.	M 27 7	II: H 10 11	3/1
Sz. Má. 3	Belényes-Sz. Má. Bihar, Belényesi j.		II: Tá 29 6	0/3
Sz. Má. 4	Berettyó-Sz. Má. Bihar, Berettyóújfalusi j.	N 6, M 9 5 9		8/0
Sz. Má. 5	Borsod-Sz. Má. Borsod, Sajószentpéteri j.	Kr. 1 15	II: Tá 1, L 2, L 1 13 15 11	1/3
Sz. Má. 6	Csik-Sz. Má. Csik, Kászonalcsiki j.		II: S 18 9	0/3
Sz. Má. 7	Dicső-Sz. Má. Kisküküllő			0/0
Sz. Má. 8	Felső-Sz. Má. Somogy, Barcsi j.		II: H 10 14	0/1
Sz. Má. 9	Gödre-Sz. Má. Baranya, Hegyháti j.	G 39, J 23, Kr 17 9 4 8	II: B 48, Tá 122, Ká 77 9 9 8	11/9
Sz. Má. 10	Győr-Sz. Má. Győr, Pannonhalma	M 30, T 20, N 25, Ki 48 13 6 12 12	II: Ö 13, V 70, V 71, S 5 10 10 15 3	6/12
Sz. Má. 11	Hegy-Sz. Má. Baranya, Sz. lőrinci j.	Ki 38, M 28, M 27 15 12 8	II: V 78 11	5/1
Sz. Má. 12	Hegyhát-Sz. Má. Vas, Körmendi j.	G 41 4	II: S 25 4	5/5
Sz. Má. 13	Herceg-Sz. Má. Baranya, Baranyavári j.		II: H 11 6	0/3

Sz. Má. 14	Homoród-Sz. Má. Udvarhely, Homoródi j.			0/0
Sz. Má. 15	Kak-Sz. Má. Szatmár, Szatmárnémeti j.		II: Bd 8, H 18 6 15	0/4
Sz. Má. 16	Kebele-Sz. Má. Zala, A. lendvai j.		II: Ká 74 15	0/1
Sz. Má. 17	Kemenes-Sz. Má. Vas, Celldömölki j.		II: S 2 7	0/3
Sz. Má. 18	Kóród-Sz. Má. Kis-Küküllő, Erzsébetvárosi j.			0/0
Sz. Má. 20	Kún-Szt. Má. Szolnok, Tiszai alsó j.	Kü 17 13	II: S 28 15	1/1
Sz. Má. 21	Sz. Má. Arad, Eleki j.	N 3 13		1/0
Sz. Má. 22	Szt. Márton Liptó, Rózsashegyi j.			0/0
Sz. Má. 23	Magyar-Sz. Má. Torontál, Párdányi j.		II: H 31, H 22 10 14	0/4
Sz. Má. 24	Szerb-Sz. Má. Torontál, Párdányi j.		II: Sz 48, H 31, Ö 26, S 15 13 15 13 15	0/4
Sz. Má. 25	Mező-Sz. Má. Maros-T. Marosi felső j.			0/0
Sz. Má. 26	Nyárad-Sz. Má. Maros-T. Nyárádszeredei j.			0/0
Sz. Má. 27	Őri-Sz. Má. Vas, Felsőőri j.			0/0
Sz. Má. 28	Puszta-Sz. Má. Torda-A. Tordai j.		II: S 8 11	0/1
Sz. Má. 29	Rába-Sz. Má. Vas, Szentgotthárdi j.			0/0

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Sz. Má. 30	Rózsa-Sz. Má. Heves, Hatvani j.	T 2 10	II: V 4 15	3/1
Sz. Má. 31	Sopron-Sz. Má. Sopron, Felsőpulyai j.	N 26 10		3/0
Sz. Má. 32	Sós-Sz. Má. Torda-A. Felvinci j.			0/0
Sz. Má. 33	Szalk-Sz. Má. Pest, Dunavecsei j.			0/0
Sz. Má. 34	Szépkenyerű-Sz. Má. Szolnok-Doboka, Kékesi j.		II: Sz 47 13	0/1
Sz. Má. 35	Sziget-Sz. Má. Pest, Ráckevei j.			0/0
Sz. Má. 36	Szilvás-Sz. Má. Somogy, Kaposvári j.	G 39 12	II: B 48, Ká 77 13 12	1/2
Sz. Má. 37	Tápió-Sz. Má. Pest, Nagykátai j.		II: Bc 2, S 14, L 16 14 12 12	0/3
Sz. Má. 38	Tisza-Sz. Má. Szabolcs, Tiszai j.		II: Tá 19, Tá 18, L 7, H 27 15 10 11 15	0/6
Sz. Má. 39	Tót-Sz. Má. Zala, Letenyei j.			0
Sz. Má. 40	Turóc-Sz. Má. Túróc			0
Sz. Má. 41	Várad-Sz. Má. Bihar, Központi j.	Kr 23a, Kr 23b, N 8, M 10, J 10 4 8 15 10 14	II: Sz 27 15	13/1
Sz. Má. 42	Zala-Sz. Má. Zala, Pacsai j.		II: S 49 13	0/1

Sz. Má. 43	Zsitva-Sz. Má. Bars, Aranyosmaróti j.	1 Ki 30 12	II: Ká 1 15	1/1
Sz. Má. 44	Sz. Má.-Macskás Kolozs		II: Bd. 11, S 19 11 10	0/4
Sz. Má. 45	„Zenthmarthon” Bács, Szond-Apatin v.			0
Sz. Má. 46	„Rethezenthmarthon” = = Martince psz. Bács, Temerin m.			0
Sz. Má. 47	„Zenthmarton” Bodrog, Nemesmilitics v.	J 21 15	II: Ö 9 12	1/1
Sz. Má. 48	Tizház-Sz. Má. Bodrog, Gákova vid	N 23, M 26 7 12	II: Ö 9 11	4/1
Sz. Má. 49	„Zenthmárton” Valkó, ma Martinci, Mitrovica m.			0
Sz. Má. 50	„Zenthmarton” Baranya	J 22, N 24 9 13		4
Sz. Má. 51	Kis-Marton Sopron			0
Sz. Má. 52	Sz. Má.-puszta Somogy, Boldogasszonyfa n.	G 39 13	II: B 48, Ká 77 15 10	1/4
Sz. Má. 53	„Zenthmártun”=Martyánc Vas, Muraszombat m.			0
Sz. Má. 54	Szentmárton psz. Zala, Zalalövő DNY	Kr 49 13	II: B 22, S 25, Ká 74 15 10 9	1/7
Sz. Má. 55	Mura-Sz. Má. Zala, Stridó m.			0/0
Sz. Má. 56	Sz. Má.-fa puszta Zala, Bagód m.		II: Bd 22, Ká 117, S 16 9 3 3	0/13
Sz. Má. 57	Csicske-Sz. Má. + Zala, Sümeg vid.		II: Bd 75, Ká 73a 10 13	0/4

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
Sz. Má. 58	Nagy-Marton Sopron			0/0
Sz. Má. 59	„Zenthmarton” + Veszprém, Somlyóhegy	J 20 7	II: Bd 32, S 47 13 14	3/2
Sz. Má. 60	Sz. Má.-puszta Veszprém, B. Kenese m.	M 23, J 19, Ki 33 11 10 6	II: B 42, B 16, B 55, Ö 15, L 4 8 12 13 15 12	7/7
Sz. Má. 61	Szered-Sz. Má. Fejér, Sárbogárd m.		II: S 23, Ö 17, Ká 7 5 7 10	0/11
Sz. Má. 62	Sz. Má. psz. = Martinca Tolna, Tamási m.	Ki 36, N 22 14 15	II: S 36, Sz 94, Sz 95 15 14 13	2/3
Sz. Má. 63	Sz. Má.-i psz. Győr, Csanak m.	M 30, Ki 48 4 13	II: S 5 12	6/1
Sz. Má. 64	Martonfa Baranya, Pécsvárad m.	M 29, Kr 41 14 13	II: H 9, H 8, V 79, Ko 80 7 10 14 11	2/8
Sz. Má. 65	Csik-Martonfalva = Csikszereda		II: S 18 14	0/1
Sz. Má. 66	Kézdi Martonfalva Háromszék Kézdi j.			0/0
Sz. Má. 67	Sz. Má. Verőce, Nekkse m.			0/0
		Összesen: 93	II: 142	Átlag: 1,4/2,2

NÁDAS

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
N 1	Egyházas-Nádas Trencsén, Illavai j.			0/0
N 2	Görgény-Nádas Maros-T. Régeni a. j.			0/0
N 3	Hont-Nádas Hont, Báti j.	Ki 45, T 4, Kr 4, G 4 5 8 10 12	II: V 6, Tá 121 12 12	12/2
N 4	Kalota-Nádas Kolozs, Bánffyhunyadi j.			0/0
N 5	Magyar-Nádas Kolozs, Nádamenti j.		II: S 19, Bd 11 5 13	0/6
N 6	Mély-Nádas Temes, Temesrékasi j.	J 4 12	II: Sz 50 8	1/3
N 7	Néra-Nádas Krassó-Sz. Jámi j.			0/0
N 8	Nyitra-Nádas Nyitra, Ny. Zsámbokréti j.			0/0
N 9	Pozsony-Nádas Pozsony, Nagyszombati j.			0/0
N 10	Szász-Nádas Kisküküllő, Erzsébetvárosi j.			0/0
N 11	Zaránd-Nádas Arad, Tornovai j.			0/0
N 12	Nádasd Liptó, Liptószentmiklósi j.			0/0
N 13	Nádasd Vas, Körmendi j.	G 41 15	II: Bd 22, S 25 9 13	1/4

jele	neve		szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
	fekvése		távolsága km-ben		
N 14	Abaúj-Nádas Abaúj-T. Füzéri j.		II: L 5, Tá 16, H 2 8 11 15		0/5
N 15	Alsó-Nádas Hunyad, Vajdahunyadi j.		II: S 29 13		0/1
N 16	Nádas külter. Arad, Berzova v.		II: S 21 15		0/1
N 17	Borsod-Nádas	Kr 1	II: L 2, H 1, L 1, B 41, S 33		1/9
	Borsod, Ózdi j.	15	11 14 4 15 14		
N 18	Csallóköz-Nádas	N 16			3/0
	Pozsony, Dunaszerdahelyi j.	9			
N 19	Fraknó-Nádas	N 26			1/0
	Sopron, Nagymartoni j.	15			
N 20	Hadad-Nádas Szilágy, Szilágycsehi j.		II: S 12 13		0/1
N 21	Szilágy-Nádas Szilágy, Szilágycsehi j.				0/0
N 22	Püspök-Nádas	J 24	II: H 8, H 9, Ká 81		3/5
	Baranya, Pécsváradi j.	9	7 12 12		
N 23	Szepes-Nádas Szepes, Sz. Váraljai j.				0/0
N 24	Tér-Nádas Trencsén, Illavai j.				0/0

N 25	Nádasdia Hunyad, Algyógyi j.				0/0
N 26	Füzér-Nádaska Abaúj-T. Füzéri j.				0/0
N 27	Torna-Nádaska Abaúj-Í. Tornai j.			II: Sz 15 13	0/1
N 28	Nádasd psz. Veszprém, Hánta m.	T 19, N 25 6 7		II: S 41, V 71, Tá 69 13 14 13	6/3
N 29	Nádasi psz. Nógrád, Pásztó m.	Kr 2, N 3 15 15		II: Ko 10 4	2/5
N 30	„Nadasd” Torontál, Zsombolya m.			II: H 22, H 31 11 15	0/2
N 31	„Nadas” Bodrog, Bezdán-Gákova	J 21 11		II: Ö 9 15	1/1
N 32	„Kys Nadasd” Baranya, Pécsvárad DK			II: H 8, Koz 80, H 9 8 12 5	0/9
N 33	Nádasd psz. Somogy, Cserénfa m.	Ki 41, G 39 9 8		II: B 48, Ö 37, Ö 18, Ká 77, Tá 122 6 12 15 11 15	6/7
N 34	„Nádasd” Vas, Sárvár m.			II: S 2 12	0/1
N 35	„Nadasd” Veszprém, Pápa Ny	Ki 39 12		II: S 2 12	1/1
		Összesen: 38		II: 67	Átlag: 1,1/1,9

ALMÁS

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
A 1	Szász-Almád N. kükküllő, Medgyesi			0/0
A 2	Balaton-Almádi Veszprém	Kr 35, Ki 33, Ké 34 8 8 13	II: Ö 15, Ö 14, B 16, B 42 5 5 3 13	7/16
A 3	Almafa Krassó-Sz. Karánszeberi			0/0
A 4	Almágy Gömör, Rimaszécsi j.	T 5 15	II: Bd 45 15	1/1
A 5	Almakerék N.kükküllő Segesvári j.			0/0
A 6	Almás psz. Komárom, Füss m.	M 19, Ki 27, M 18 8 5 13	II: B 50 12	9/1
A 7	Almás psz. Gordisa m. Baranya, Siklósi j.			0/0
A 8	Alsó-, Felső-Almás Hont, Báti j.	Ki 45, Ki 5 12 15	II: Tá 121 3	2/5
A 9	Almás psz. Kóros m. Baranya, Siklósi j.	M 27 6	II: V 78 15	3/1
A 10	Bács-Almás Bács-B.			0/0
A 11	Bereg-Kis-Almás Bereg, Munkácsi j.			0/0
A 12	Bereg-Nagy-Almás Bereg, Munkácsi j.			0/0
A 13	Duna-Almás Komárom, Tatai j.	Kü 24, Ki 26, Ki 25, Ki 24 3 15 8 13	II: H 7, Ö 10 11 14	10/2
A 14	Fertős-Almás Ugocsa, Tiszántúli j.		II: H 5 10	0/3

1054

TÖRÖK SANDOR

A 15	Három-Almás Arad, Borosseberi		II: Bd 44 7	0/3
A 16	Nád-Almás Arad, Borosseberi		II: Bd 44 15	0/1
A 17	Híd-Almás Kolozs			0/0
A 18	Vár-Almás Kolozs, Hidalmási j.			0/0
A 19	Homoród-Almás Udvarhely, Homoródi j.			0/0
A 20	Keresztény-Almás Hunyad, Vajdahunyadi j.		II: S 29 5	0/5
A 21	Kézdi-Almás Háromszék, Kézdi j.			0/0
A 22	Kis-, Közép-, Nagy-Almás Hunyad, Algyógyi j.			0/0
A 23	Kozma-Almás Bihar, Margittai j.		II: Ká 25 13	0/1
A 24	Krassó-Almás Krassó-Sz. Rezicai j.			0/0
A 25	Küküllő-Almás K.küküllő, Erzsébetvárosi j.			0/0
A 26	Magyar-Almás Fejér, Móri j.	Kr 32, K 33, Ki 32, N 21 3 15 15 9	II: B 15 6	10/3
A 27	Pusztá-Almás Maros-T. Mrosi-Felső j.	M 37 6		3/0
A 28	Rác-Almás Fejér, Adonyi j.			0/0
A 29	Szád-Almás Abaúj-T., Tornai j.			0/0
A 30	Szalárd-Almás Bihar, Szalárdi j.	J 10 9		3/0

jele	neve fekvése	szomszédos törzsnév (I. biztos, II. föltett)		értékszám I/II
		távolsága km-ben		
A 31	Száraz-Almás Hunyad, Dévai j.		II: S 29 7	0/3
A 32	Szepes-Almás Sz. Váraljai j.			0/0
A 33	Tó-Almás Pest, Nagykátai j.		II: S 14 14	0/1
A 34	Almás, Tótpelsőc külter Zólyomi j.			0/0
A 35	Almás-Háza Zala, Szt. Gróti j.		II: Koz 75, Ka 73a 8 5	0/8
A 36	Alma-szeg Bihar, Margittai j.			0/0
A 37	Zsuny-Almás psz. Nógrád, Hollókő m.	M 3, Kr 2, T 3 7 14 14	II: V 9, S 7, Ko 10 10 13 10	5/7
A 38	Farkasalmás psz. Nógrád, Szécsény m.	Kr 2, T 3, G 3, M 3, Kr 5, Kü 2 15 13 13 12 6 6	II: V 9 3	10/5
A 39	Almás + Szatmár, Vetés m.			0/0
A 44	Almás + Baranya, Pécs DK	Kr 41, Ki 38, M 29 4 11 10	II: V 79, H 9, Koz 80 6 15 5	9/9
A 45	Almád + Somogy, Somogyvár vid.	Kr 43 12	II: B 19, B 38, Ö 34 4 9 11	1/9
A 46	Almád psz. + Vas, Körmend vid.	G 41 12	II: S 25, Bd 22 13 14	1/2
A 47	Almád Zala, = Monostorapáti	G 37, Ki 34 8 8	II: Ö 16b, Ö 16a, S 35 10 9 13	6/7
A 48	Kis-Almás psz. + Baranya, Mágocs m.	J 23, Kr 47 15 13	II: T 82, Ko 81a, Ká 81, Tá 122 10 6 9 15	2/10
A 49	Almás psz. + Tolna, Őcsény m.	N 24 12		1/0
		Összesen : 83	II: 104	Átlag: 1,8/2,3

ÖSSZEÍTÉS

helynév	arányszámok összege Törzsnévtől/segednéptől		hn. száma	arányszámok átlaga törzsnévtől/segednéptől	
Gyarmat	137	70	18	7,6	3,9
Keszi	303	209	47	6,4	4,5
Berény	163	124	26	6,3	4,8
Berencs	206	149	33	6,2	4,5
Kürt	43	25	7	6,1	3,6
Oszlár	118	44	19	6,2	2,3
Varsány	43	36	7	6,1	5,1
Megyer	157	99	28	5,6	3,5
Jenő	114	63	21	5,4	3,0
Kér	215	139	38	5,7	3,7
Örs	126	128	24	5,3	5,3
Tarján	263	206	51	5,2	4,0
Kálóz	162	116	31	5,2	3,7
Nyék	137	64	27	5,1	2,4
Bercel	84	72	18	4,7	4,0
Ság	122	67	27	4,5	2,5
Ladány	20	7	5	4,0	1,4
Tárkány	162	157	46	3,5	3,4
Kozár	39	50	13	3,0	3,9
Szent-Mihály	41	75	17	2,4	4,4
Hetény	22	29	9	2,6	3,2
Almás	106	104	50	2,1	2,1
Berend	35	70	17	2,0	4,1
Szent-Márton	83	104	45	1,8	2,3
Székely	10	19	7	1,4	2,7
Nádas	93	142	66	1,4	2,2
	31	48	25	1,2	1,9
	38	67	35	1,1	1,5

Mérési eredményeink kiértékelése

1. A Berény, Berencs, Oszlár, Varsány és Örs nevű helyek azonos körülmények között keletkeztek mint a magyar törzsekről nevezettek. Lakóik, kikről e falu-csírakat egykor elnevezték, ugyanakkor és ugyanolyan céllal települtek ugyanazokra a tájakra, mint a megyer, tarján, kér stb. törzsek tagjai.

2. A többi, népnevet viselő, vagy törzsnév-gyanús helyről mindez nem állítható.

3. Ha a különböző törzsekről nevezett – és általunk térképezett – helyeket törzsenként vesszük számba, azt látjuk, hogy Oszlárból, Gyarmatból, Kürtből és Varsányból van a legkevesebb. Tudjuk azt, hogy a kürt a gyarmattal egyesült. E két törzs együttes helynévi hagyatéka pedig a megyerével ér föl. Ha az Oszlárok és Varsányok számát összegezzük, úgy ez az oszét (jász) nép két különböző megnevezése együtt éppen a

F Ö Ö S S Z E S Í T É S

Az ábrázolt helynevek

típusa	együttes arányszáma	száma	arányszám középértéke
Gyarmat	137	: 18	= 7,6
Keszi	303	: 47	= 6,4
Kürt	118	: 19	= 6,2
Megyer	215	: 38	= 5,7
Jenő	126	: 24	= 5,3
Kér	263	: 51	= 5,2
Tarján	137	: 27	= 5,1
Nyék	122	: 27	= 4,5
Össz. magyar törzsnév	1421	: 251	= 5,7
Berény + Berencs	206	: 33	= 6,2
Varsány + Oszlár	157	: 28	= 5,6
Örs	162	: 31	= 5,2
Össz. kabar törzsnév	525	: 92	= 5,7
Egyéb feltett segédnép	444	: 147	= 3,0
Sz. Mihály és Márton	199	: 116	= 1,7
Almás és Nadas	121	: 80	= 1,5

Berény és az Örs helynevek után sorol be. Így ezeknek, a föltehetően kabar törzsi helyneveknek az átlagos száma (30,7) szinte megegyezik a magyar törzsnévek átlagos számával (31,4). A többi segédnép (?) helyneveinek mennyisége messze ezek mögött marad (átlagosan 17,4), bár közülük a Ság 46 helynévben szerepel, s így a leggyakoribb törzsnévekkel kelhet versenyre.

4. Mind a magyar, mind a kabar törzsnévek jó 2/3-a legalább öt törzsi helynevet tartalmazó csoportokban fordul elő. (A csoport egyes törzsnévei között a távolság legföljebb 15 km lehet.) Az egyéb segédnépek helynevei közül ezekben a csoportokban alig 30% található, mert jó 2/3 részük éppen ezeken a csoportokon kívül esik.

5. Melyik törzsnév hol jelentkezik sűrűn, és hol hiányzik teljesen? Mindenre kiterjedő válasz erőltetett volna, mint amilyen Moór véleménye is volt.⁴⁴ Egyik nagyobb csoportban sem dominál egyetlen törzsnév. A nyitrai dukátusban, valamint Hont – Nógrád területén⁴⁵ a Keszi áll legjobban, a Balaton-körüli csoportban a Kér és a Berény. Utóbbiak a Borsod – abaúji csoportban kizárólagosak. A Fehér Körös mentén a Kér, Megyer és Varsány, míg a Dél-Bácskában Kürt, Kér és Keszi hívják föl figyelmünket.

Olyan csoport, melyben mind a 11 név szerepelne, nincs. Ahol csak 1–2 hiányzik, akad. A Hont déli részén és Nógrádon átvonuló csoport 25 törzsnéve között csak az Örs hiányzik. Ezt hiányolhatjuk az egész nyitrai dukátusban is. A Fehér Körös mentének 30

⁴⁴ Moór Elemér: i. m. Magáévá tette Kálmán Béla is: i. m. 147.

⁴⁵ A történelmi ország 1918-ig érvényben lévő megyebeosztását értjük.

Az ötnél több törzsnevet tartalmazó csoportok száma, neve, állaga

		N	M	Kü	G	T	J	Kr	Ki	B	V	Ö	Össz.	Egyéb segédnép
II	Fel-Duna	3	2	5			1		4	2		2	19	1
III	Nyitra		3		2	1		1	3	2			12	1
IV	Hont ÉNy				1	1		1	2		1	1	6	1
V	Hont-Nógrád	1	2	2	3	2	1	2	5	4	3		25	9
VI	D. Nógrád		1	1				1	1		1		5	1
VII	Buda-Pilis	2	3	2	1	1	3		2	1		3	18	3
VIII	Bakony É	1	1		1	3			2		2	1	11	4
X	Fejér-Veszp.	2	1				1	5	2	5	2	2	20	5
XIII	Balaton D	1	1		1		1	6	3	5		2	20	7
XIIIa	Balaton DNY							2	1	2	1	2	8	2
XX	D. Bácska	1	1	3	1	1	1	3	3			1	15	1
XXIII	Gömör						2	1	1	1			5	3
XXIV	Borsod-Abauj							5		3			8	3
XXV	Borsod DK	1	1	1		1			1		1	2	8	0
XXVII	Jászság			1	1		1	1		1	1	1	7	1
XXIX	Pest-Szolnok			1		2	1				1	1	6	1
XXXIV	Nagyvárad K	1	1			1	1	2					6	0
XXXV	Fehér Körös	3	5		2	2	3	6	3	1	5		30	1
XIII	Temesvár D	1				1	1	1		1	1		6	0
	Összesen:	17	23	16	12	16	17	37	33	28	19	17	235	44

A 251 magyar + 92 kabar törzsnévből egyedül áll

41 helynév

kettesével $8 \times 2 = 16$ helynév

hármásával – négyesével 51 helynév

öt, vagy ötnél több együtt 235 helynév

E legutóbbi csoportban találjuk a 8 magyar törzsi helynév 68 %-át

a 4 kabar törzsi helynév 70 %-át

az egyéb segédnépi helynév 30 %-át

törzsneve közt sem található Örs, de Kürt sem. Az Örs az egész bihari dukátusban hiányzik.⁴⁶ A Dél-Bácskában nincs Berény és Varsány, míg a Balaton környékén körös-körül nem lelünk Kürtöt és Tarjánt. A tiszavidéki csoportokban nem fordul elő a Gyarmat. Pozsony – Komárom területén, a Bakonytól északra és Buda vidékén a különben nagyszámú Kérből egyet sem találunk. A Nyék, Megyer és Keszi csak kisebb csoportokból maradt ki.

⁴⁶ Vö. Györfly György: *Archaeológiai Értesítő* i. sz. 236.